Febrúar 2022

SAMANTEKT VIÐSKIPTA

Útflutningur Íslands 2013-2020
til
Noregs, Danmerkur, Svíþjóðar, Færeyja, Grænlands og Finnlands

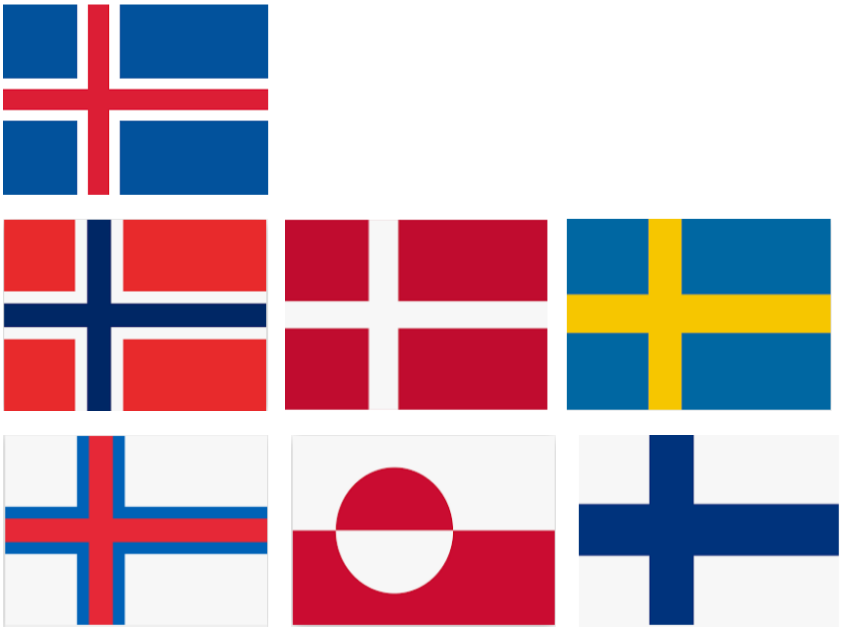

Sendiráð Íslands
Kaupmannahöfn

Ábyrgðarmaður: Sigurður Þórarinsson

EFNISYFIRLIT

INNGANGUR 1

ÚTFLUTNINGUR ÍSLANDS TIL NORÐURLANDA 2

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL NORÐURLANDA 5

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL NORÐURLANDA 8

HLUTFALL NORÐURLANDA Í HEILDARVIÐSKIPTUM ÍSLANDS 2013-2020 9

SKÝRING Á ÁHRIFUM GENGISBREYTINGA Á VERÐMÆTI ÚTFLUTNINGS 10

NOREGUR 11

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL NOREGS 11

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL NOREGS 12

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL NOREGS 13

DANMÖRK 15

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL DANMERKUR 15

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL DANMERKUR 16

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL DANMERKUR 17

SVÍÞJÓÐ 19

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL SVÍÞJÓÐAR 19

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL SVÍÞJÓÐAR 20

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL SVÍÞJÓÐAR 21

FÆREYJAR 23

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL FÆREYJA 23

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL FÆREYJA 24

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL FÆREYJA 25

GRÆNLAND 27

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL GRÆNLANDS 27

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL GRÆNLANDS 28

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL GRÆNLANDS 29

FINNLAND 31

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL FINNLANDS 31

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL FINNLANDS 32

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL FINNLANDS 33

FJÖLDI FERÐAMANNA TIL ÍSLANDS 2010-2020 35

VIÐAUKI – VIÐSKIPTAJÖFNUÐUR 2013-2020 37

VIÐAUKI – DANMÖRK 39

INNGANGUR

Í þessari samantekt verður fyrst og fremst leitast við að taka saman tölur yfir vöru- og þjónustuútflutning Íslands til Norðurlandanna á árunum 2013-2020, auk lítilsháttar greiningar og samanburðar í þróun á milli tímabila annars vegar og landa hins vegar, sem og samanburðar við verðmæti innflutnings frá sömu löndum.

Við gerð samantektarinnar voru aðgengilegar sundurliðaðar tölur yfir vöruviðskipti frá 2002-2020, en þjónustu 2013-2020 og miðast samantektin því við tímabilið 2013-2020. Samantektin nær ekki til Álandseyja. Allar tölulegar upplýsingar eru fengnar frá Hagstofu Íslands, sé annað ekki tilgreint. Upplýsingar um gengi gjaldmiðla eru fengnar frá Seðlabanka Íslands.

Af margvíslegum ástæðum er rétt að hafa ákveðinn fyrirvara á við samanburðinn þar sem fjárhæðir eru á tíðum lágar og þá þarf ekki mikið til svo sveiflur verði á milli tímabila. Sem dæmi má nefna breytingar framboðs, eftirspurnar og verðs á markaði, aflaheimildir og aflabrest, átök á vinnumarkaði og verkföll, einstök viðskipti, gengi krónunnar, breytingar í rekstri fyrirtækja, einkum flugfélaga, heimsfaraldur o.s.frv.

Tölur yfir fjölda ferðamanna til Íslands frá Norðurlöndunum á tímabilinu 2010-2020, sem fengnar eru frá Ferðamálastofu, eru settar fram í stuttu máli.

ÚTFLUTNINGUR ÍSLANDS TIL NORÐURLANDA

Heildarútflutningur Íslands til til Norðurlandanna á árunum 2013 til 2020 nam rúmum 1.150 milljörðum króna (hér eftir mkr.)[1]. Noregur var stærsti áfangastaður tímabilsins með 35,1% hlutdeild og Danmörk svo skammt undan með 32,7%. Stærsti hluti vöruútflutnings fór einnig til Noregs, eða 48,7%, en stærsti hluti útfluttrar þjónustu til Danmerkur, 37,1%. Tæplega 3/4 vöruútflutningsins fór til tveggja landa, Noregs og Danmerkur, en skipting þjónustuútflutnings var nokkuð jafnari á milli þriggja landa, þ.e. Danmerkur, sem var þó áberandi stærsti áfangastaðurinn, Noregs og Svíþjóðar.

Tafla 1: Heildarútflutningur til Norðurlanda og hlutdeild hvers lands 2013-2020

í millj. kr.	vörur	þjón.	samt.	vörur %	þjón. %	samt. %
Noregur	217,988	187,078	405,066	48.7%	26.5%	35.1%
Danmörk	115,357	261,814	377,172	25.8%	37.1%	32.7%
Svíþjóð	25,022	165,523	190,545	5.6%	23.5%	16.5%
Færeyjar	43,865	19,786	63,650	9.8%	2.8%	5.5%
Grænland	36,981	21,823	58,804	8.3%	3.1%	5.1%
Finnland	8,653	49,635	58,287	1.9%	7.0%	5.1%
Samtals	447,865	705,659	1,153,524	100%	100%	100%

Sé litið á samsetningu útflutnings einstakra landa á tímabilinu, má sjá að þjónusta var afgerandi stærri hluti útflutnings til Svíþjóðar, Finnlands og Danmerkur, en vörur til Færeyja, Grænlands og Noregs, þó nokkuð jafnt hafi verið á hvað síðastnefnda landið varðar.

Tafla 2: Hlutfallsleg skipting vara og þjónustu í útflutningi til Norðurlanda 2013-2020

í %	vörur	þjón.	samt.
Noregur	53.8%	46.2%	100%
Danmörk	30.6%	69.4%	100%
Svíþjóð	13.1%	86.9%	100%
Færeyjar	68.9%	31.1%	100%
Grænland	62.9%	37.1%	100%
Finnland	14.8%	85.2%	100%
Samtals	38.8%	61.2%	100%

Í heild stóð þjónusta undir 61,2% útflutningsverðmætis til Norðurlandanna árin 2013-2020 og vörur 38,8%, en talsvert dró úr hlutdeild þjónustu á tímabilinu, úr 65,5% árið 2013, í 46,7% árið 2020, m.a. vegna heimsfaraldursins.

[1] Á verðlagi hvers árs, sé annars ekki getið.

Mynd 1: Heildarútflutingur vöru og þjónustu til Norðurlandanna og hlutfallsleg skipting 2013-2020

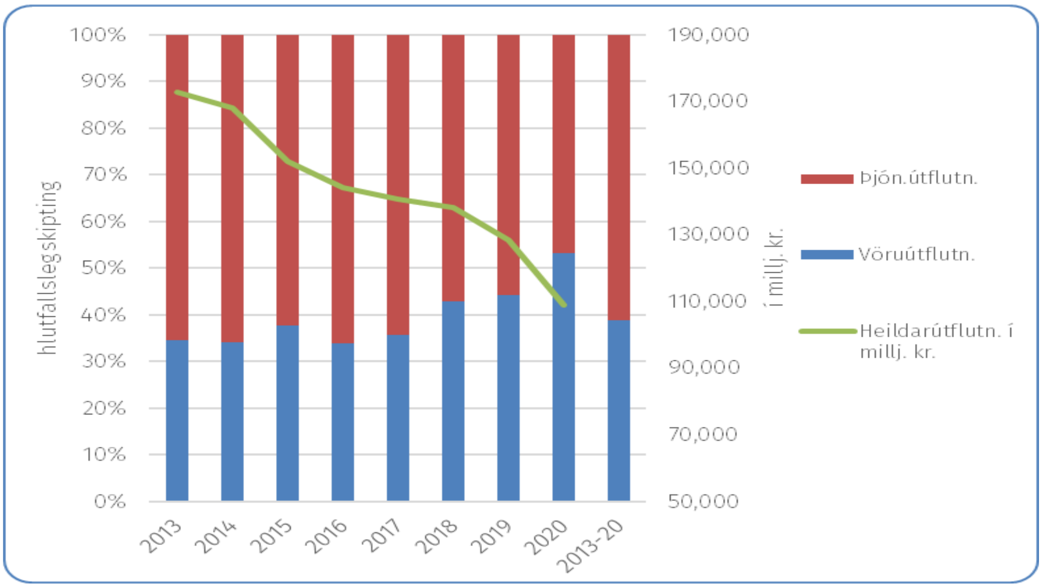

Verulegur samdráttur var í útflutningi til Norðurlandanna árið 2020 (108,9 mkr.) samanborið við 2013 (172,9 mkr.), eða 37%, mestur til Finnlands, 67,4%. Þrátt fyrir það var aukning í útflutningi til Grænlands, 43,3% og Færeyja, 25,7%, en síðarnefnda landið skar sig úr að því leiti, að um aukingu var að ræða bæði í vöru- og þjónustuútflutningi. Vöruútflutningur jókst einnig til Svíþjóðar, um tæp 60%, en vó ekki upp á móti miklum samdrætti í útflutningi þjónustu. Útflutningur til Danmerkur dróst saman um 43,6% og til Noregs um þriðjung, fyrst og fremst í útfluttri þjónustu. Sé litið til ársins 2020 og það borið saman við 2013, þá nam vöruútflutningur alls 58 mkr. og dróst saman um 1,7 mkr., eða 2,9% og þjónustuútflutningur 50,9 mkr., eða 55% samdráttur sem samsvaraði 62 mkr.

Mynd 2: Heildarútflutningur til Norðurlandanna 2013-2020 og ársmeðaltal tímabils, eftir löndum

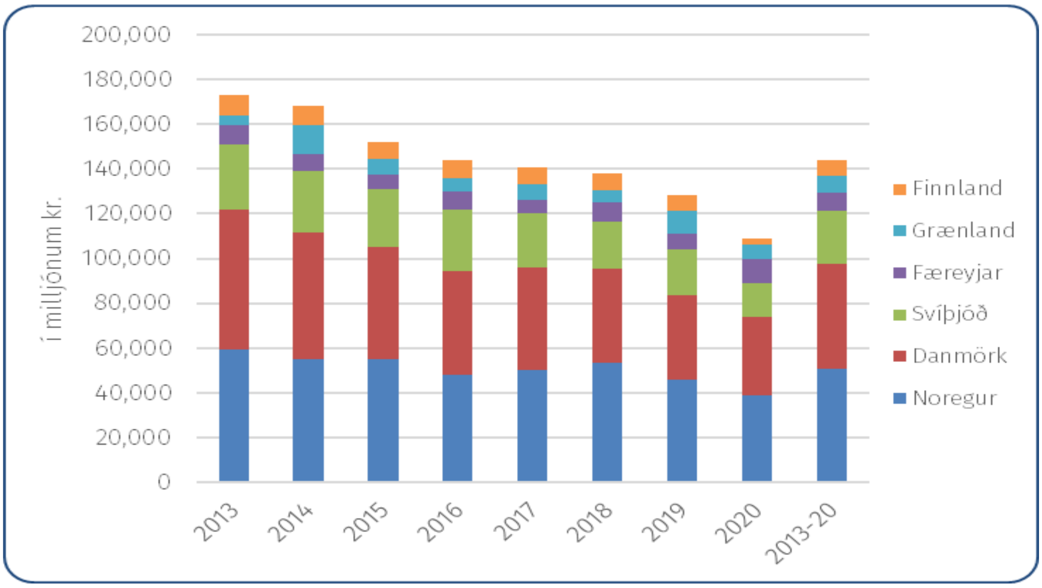

Tafla 3: Heildarútflutningur til Norðurlanda 2013, 2019 og 2020, þróun í ÍSK og í erlendri mynt.

Vörur og þjónusta í millj. kr / gjaldmiðils	í ISK 2013	í ISK 2019	í ISK 2020	br. í % 19/13	br. í % 20/13	í gjaldm. 2013	í gjaldm. 2019	í gjaldm. 2020	br. í % 19/13	br. í % 20/13
Noregur						*NOK*	*NOK*	*NOK*		
vörur	*28,955*	*24,843*	*26,040*	*-14.2%*	*-10.1%*	*1,390*	*1,783*	*1,806*	*28.2%*	*29.9%*
þjónusta	*30,403*	*21,080*	*12,808*	*-30.7%*	*-57.9%*	*1,460*	*1,513*	*888*	*3.6%*	*-39.2%*
NO samtals	*59,359*	*45,923*	*38,848*	*-22.6%*	*-34.6%*	*2,850*	*3,296*	*2,694*	*15.6%*	*-5.5%*
Danmörk						*DKK*	*DKK*	*DKK*		
vörur	*17,415*	*14,952*	*17,170*	*-14.1%*	*-1.4%*	*800*	*813*	*828*	*1.6%*	*3.5%*
þjónusta	*44,967*	*22,657*	*18,022*	*-49.6%*	*-59.9%*	*2,065*	*1,232*	*869*	*-40.3%*	*-57.9%*
DK samtals	*62,382*	*37,609*	*35,192*	*-39.7%*	*-43.6%*	*2,865*	*2,045*	*1,698*	*-28.6%*	*-40.8%*
Svíþjóð						*SEK*	*SEK*	*SEK*		
vörur	*2,672*	*3,768*	*4,252*	*41.0%*	*59.1%*	*142*	*291*	*288*	*104.2%*	*102.5%*
þjónusta	*26,787*	*16,953*	*10,622*	*-36.7%*	*-60.3%*	*1,427*	*1,307*	*720*	*-8.4%*	*-49.5%*
SV samtals	*29,458*	*20,721*	*14,874*	*-29.7%*	*-49.5%*	*1,569*	*1,598*	*1,008*	*1.8%*	*-35.7%*
Færeyjar						*DKK*	*DKK*	*DKK*		
vörur	*6,241*	*4,476*	*7,575*	*-28.3%*	*21.4%*	*287*	*243*	*365*	*-15.1%*	*27.5%*
þjónusta	*2,340*	*2,496*	*3,207*	*6.7%*	*37.1%*	*107*	*136*	*155*	*26.3%*	*43.9%*
FO samtals	*8,581*	*6,972*	*10,782*	*-18.8%*	*25.7%*	*394*	*379*	*520*	*-3.8%*	*32.0%*
Grænland						*DKK*	*DKK*	*DKK*		
vörur	*2,633*	*8,067*	*2,110*	*206.4%*	*-19.8%*	*121*	*439*	*102*	*262.8%*	*-15.8%*
þjónusta	*1,799*	*2,064*	*4,239*	*14.7%*	*135.6%*	*83*	*112*	*204*	*35.8%*	*147.5%*
GR samtals	*4,431*	*10,131*	*6,349*	*128.6%*	*43.3%*	*204*	*551*	*306*	*170.7%*	*50.5%*
Finnland						*EUR*	*EUR*	*EUR*		
vörur	*1,785*	*860*	*840*	*-51.8%*	*-52.9%*	*11*	*6*	*5*	*-43.0%*	*-50.6%*
þjónusta	*6,899*	*6,285*	*1,987*	*-8.9%*	*-71.2%*	*42*	*46*	*13*	*7.7%*	*-69.7%*
FI samtals	*8,684*	*7,145*	*2,827*	*-17.7%*	*-67.4%*	*53*	*52*	*18*	*-2.7%*	*-65.8%*
Samtals										
vörur	*59,700*	*56,965*	*57,987*	*-4.6%*	*-2.9%*	*2,751*	*3,575*	*3,395*	*30.0%*	*23.4%*
þjónusta	*113,195*	*71,535*	*50,885*	*-36.8%*	*-55.0%*	*5,184*	*4,346*	*2,849*	*-16.2%*	*-45.0%*
Samtals	*172,895*	*128,500*	*108,872*	*-25.7%*	*-37.0%*	*7,935*	*7,920*	*6,244*	*-0.2%*	*-21.3%*

Meðalgengi árs	2013	2019	2020	br. í % 19/13	br. í % 20/13
DKK	21.77	18.39	20.73	*-15.5%*	*-4.8%*
EUR	162.38	137.30	154.52	*-15.4%*	*-4.8%*
NOK	20.83	13.94	14.42	*-33.1%*	*-30.8%*
SEK	18.78	12.97	14.75	*-30.9%*	*-21.4%*

Talsverðar sveiflur voru á gengi íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum á tímabilinu, en hún styrktist umtalsvert á fyrri hluta þess, í kjölfar endurreisnar eftir fjármálakreppuna, ekki síst verulegs vaxtar ferðaþjónustu, en var svo í veikingarfasa síðustu þrjú árin (2018-2020).

Meðalársgengi íslensku krónunnar árið 2020 (samanborið við 2013) var um 31% sterkara gagnvart norsku krónunni, ríflega 21% sterkara gagnvart þeirri sænsku og tæplega 5% gagnvart danskri krónu og evru (danska krónan er föst gagnvart evru, þ.e. viðmiðið er 1 evra = 7,46 danskar krónur). Séu útflutningstölur umreiknaðar í gjaldmiðla viðkomandi markaðssvæða, sýnir taflan að ofan, eins og áður, að eingöngu var um aukningu útflutnings að ræða til Grænlands (50,5%) og Færeyja (32%), en verulegur samdráttur var í útflutningi til Finnlands (65,8%), 35,7% samdráttur til Svíþjóðar og 40,8% til Danmerkur, en breytingar í flugsamgöngum höfðu talsverð áhrif hvað síðastnefnda landið varðar. Mikil styrking íslensku krónunnar gagnvart þeirri norsku gerði það að verkum að 34,6% samdráttur útflutnings til Noregs, samsvaraði aðeins 5,5% sé útflutningsverðmæti umreiknað í norskar krónur.

Verulegur vöxtur var í útflutningi landbúnaðarvara og talsverður í útflutningi iðnaðarvara á tímabilinu, en mikill samdráttur í þjónustuliðum, einkum samgöngum og flutningum og í ferðalögum árið 2020[2].

Mynd 3: Heildarútflutningur til Norðurlandanna 2013-2020 og ársmeðaltal tímabils, eftir helstu vöru- og þjónustuflokka

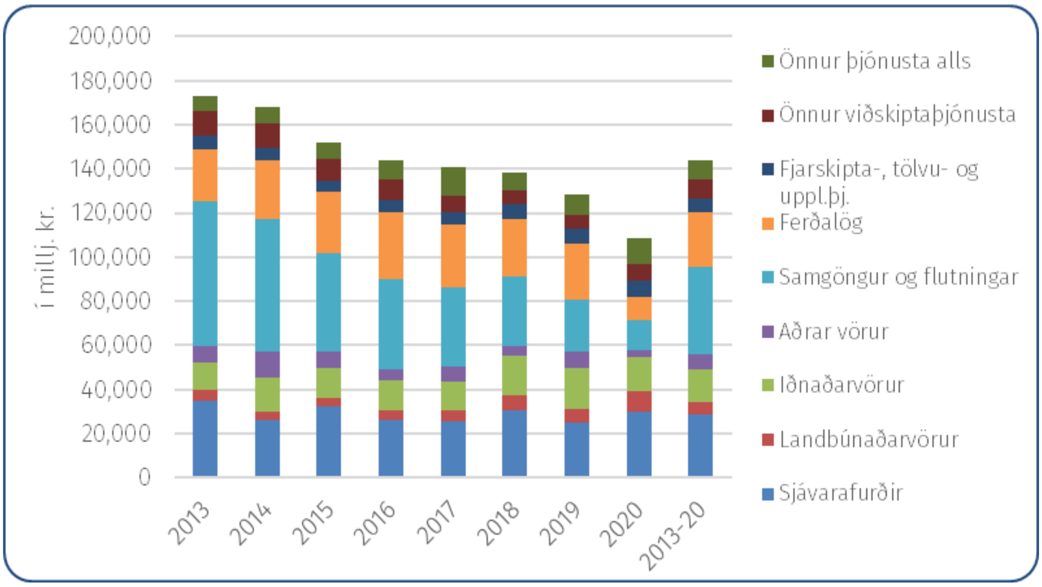

Á tímabilinu voru alls fluttar inn vörur og þjónusta frá löndunum sex fyrir 1.968,1 mkr., þar af vörur fyrir 1.375,7 mkr. og þjónusta fyrir 592,5 mkr. Viðskiptajöfnuður tímabilsins var því neikvæður um 814,7 mkr. (vöruskiptajöfnuður neikvæður um 927,8 mkr. en þjónustujöfnuður jákvæður um 113,2 mkr.), eða sem samsvarar 70,6% af heildarútflutningi Íslands til Norðurlandanna. Til samanburðar má nefna að viðskiptajöfnuður Íslands gagnvart útlöndum var jákvæður um 583 mkr. á sama tímabili, eða um 6,2% af heildarútflutningi vöru og þjónustu.

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL NORÐURLANDA

Sjávarafurðir voru stærsti einstaki flokkur vöruútflutnings til Norðurlanda á tímabilinu 2013-2020, með 51,4% hlut að meðaltali og fór 64,3% útflutningsverðmætis sjávarafurða til Noregs. Finnland og Færeyjar og Grænland skera sig úr, sem þau lönd þar sem sjávarafurðir voru ekki stærsti flokkurinn, heldur iðnaðarvörur sem í tilviki tveggja fyrrnefndu stóðu undir um 40% vöruútflutnings til hvors lands á tímabilinu, og 56,9% til þess síðastnefnda. Landbúnaðarvörur svöruðu til tæplega 10% heildarvöruútflutnings og hafnaði 42,8% útflutningsins í Danmörku, þó hlutfallslegt mikilvægi þess flokks hafi verið stærst í útflutningi til Finnlands og í Færeyja, í kringum 22%.

Eins og fyrr sagði fór þriðjungur vöruútflutnings tímabilsins til Noregs og Danmerkur og Færeyjar skipa þriðja sætið með 9,8%, sem er 75% meira en flutt var út til Svíþjóðar og fimmfalt meira en til Finnlands. Aðrar vörur, einkum notuð skip, skipuðu stóran sess í útflutningi til Grænlands á tímabilinu.

[2] Ferðalög taka til keyptrar ferðaþjónustu erlendra aðila á Íslandi

Tafla 4: Vöruútflutningur til Norðurlandanna 2013-2020, hlutfallsleg skipting milli flokka og landa.

í millj. kr.	Noregur	í %	Danmörk	í %	Svíþjóð	í %	Færeyjar	í %	Grænland	í %	Finnland	í %	Samtals
Sjávarafurðir	147,829	64.3%	54,164	23.5%	10,667	4.6%	12,596	5.5%	1,811	0.8%	3,017	1.3%	230,083
	67.8%		47.0%		42.6%		28.7%		4.9%		34.9%		51.4%
Landbúnaðarvörur	9,814	22.4%	18,727	42.8%	2,966	6.8%	9,732	22.3%	615	1.4%	1,877	4.3%	43,732
	4.5%		16.2%		11.9%		22.2%		1.7%		21.7%		9.8%
Iðnaðarvörur	34,860	28.9%	35,905	29.8%	8,051	6.7%	17,164	14.2%	21,026	17.5%	3,480	2.9%	120,485
	16.0%		31.1%		32.2%		39.1%		56.9%		40.2%		26.9%
Aðrar vörur	25,485	47.6%	6,562	12.3%	3,338	6.2%	4,373	8.2%	13,529	25.3%	279	0.5%	53,565
	11.7%		5.7%		13.3%		10.0%		36.6%		3.2%		12.0%
Samtals	217,988		115,357		25,022		43,865		36,981		8,653		447,865
í %	48.7%		25.8%		5.6%		9.8%		8.3%		1.9%		100%

Vöruútflutningur til Norðurlanda eftir tegundum

Sjávarafurðir stóðu ekki aðeins undir ríflega helmingi vöruútflutnings til Norðurlandanna á tímabilinu 2013-2020, heldur var tæpan þriðjung að finna í einungis þremur tegundum, loðnu, kolmunna og síld, hvort sem litið er til tímabilsins í heild eða einungis áranna 2018-2020[3]. Vægi tegundanna hefur þó breyst talsvert, verulegur samdráttur hefur verið í útflutningi loðnu síðustu árin en aukning í kolmunna. Sé heildarverðmæti vöruútflutnings árið 2020 borið saman við árið 2013, dróst verðmætið lítillega saman, í íslenskum krónum talið, eða 2,9% á milli þessara tveggja tímapunkta.

Þó hlutfallsleg skipting flokka sé nokkuð áþekk yfir tímabilið í heild annars vegar og síðustu þrjú árin hins vegar, voru talsverðar sveiflur á milli ára, bæði hvað flokkana varðar og innan þeirra. Skýringarnar geta verið margskonar, eins og lauslega var drepið á í inngangi.

[3] Hlutfallsleg skipting tekin saman sérstaklega fyrir árin 2018-2020 í viðleitni til að greina hvort innbyrðisbreytingar hafi átt sér stað síðustu árin, á milli einstakra greina eða innan þeirra.

Tafla 5: Vöruútflutningur til Norðurlandanna 2013-2020, eftir tegundum

Vöruútflutningur í milljónum kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % flokkur	í % heild	Br. 20/13	í % 18-20
Sjávarafurðir	**34,958**	**26,402**	**32,116**	**25,907**	**25,558**	**30,643**	**24,731**	**29,768**	**230,083**	**100%**	**51.4%**	**-15%**	**48.8%**
Kolmunni	2,378.2	5,771.2	4,447.4	4,733.4	5,779.8	10,417.9	8,449.7	7,739.8	49,717	21.6%	11.1%	225%	15.3%
Loðna	14,414.8	4,281.5	9,588.5	4,448.1	5,774.9	6,338.6	402.5	965.7	46,215	20.1%	10.3%	-93%	4.4%
Síld	8,295.8	5,136.7	4,014.9	4,000.4	5,378.9	3,715.6	4,934.7	6,096.4	41,573	18.1%	9.3%	-27%	8.5%
Annar botnfiskur	2,034.0	2,556.5	2,449.8	2,738.5	2,195.2	2,819.0	2,709.5	4,203.6	21,706	9.4%	4.8%	107%	5.6%
Rækja	1,615.6	2,694.6	3,431.0	1,826.1	1,287.8	1,605.6	1,198.3	982.0	14,641	6.4%	3.3%	-39%	2.2%
Þorskur	464.2	601.1	858.7	1,587.7	1,522.2	1,229.5	2,011.6	4,265.5	12,541	5.5%	2.8%	819%	4.3%
Grásleppa	300.0	208.3	355.7	454.4	442.0	498.3	637.8	368.5	3,265	1.4%	0.7%	23%	0.9%
Makríll	62.1	212.1	466.9	390.9	180.1	261.5	449.9	1,119.3	3,143	1.4%	0.7%	---	1.1%
Ýsa	420.2	290.8	254.6	172.8	154.4	257.7	419.3	418.2	2,388	1.0%	0.5%	0%	0.6%
Aðrar sjávarafurðir	3,866.0	3,475.6	4,783.7	3,561.5	1,584.9	2,070.6	2,007.6	1,729.6	23,080	10.0%	5.2%	-55%	3.3%
Aðrar sjávarafurðir ó.ta.	1,107.0	1,173.6	1,464.9	1,992.9	1,257.9	1,428.5	1,510.3	1,879.8	11,815	5.1%	2.6%	70%	2.8%
Landbúnaðarvörur	**4,656**	**3,239**	**3,720**	**4,642**	**4,969**	**6,968**	**6,407**	**9,132**	**43,732**	**100%**	**9.8%**	**96%**	**12.9%**
Lax	489.5	660.5	910.9	1,218.4	2,013.0	3,348.0	3,518.9	5,430.3	17,590	40.2%	3.9%	---	7.1%
Afurðir sauðfjár	942.5	844.3	894.8	845.2	392.8	711.5	672.4	429.1	5,733	13.1%	1.3%	-54%	1.0%
Afurðir minka	1,990.5	338.1	473.4	878.9	968.0	484.6	327.9	189.9	5,651	12.9%	1.3%	-90%	0.6%
Silungur	240.9	282.0	385.6	550.3	364.9	503.5	667.7	1,247.7	4,243	9.7%	0.9%	418%	1.4%
Hestar	391.6	352.0	323.9	389.9	240.6	433.2	364.1	593.1	3,088	7.1%	0.7%	51%	0.8%
Annar eldisfiskur	2.3	28.9	111.2	408.1	590.0	679.8	470.8	608.4	2,900	6.6%	0.6%	---	1.0%
Aðrar landbúnaðarvörur	245.0	364.2	286.0	216.0	293.1	707.7	301.4	504.8	2,918	6.7%	0.7%	106%	0.9%
Aðrar landbúnaðarvörur ó.ta.	353.6	368.7	333.7	135.4	106.1	99.5	83.6	128.8	1,609	3.7%	0.4%	-64%	0.2%
Iðnaðarvörur	**12,637**	**15,990**	**13,748**	**13,290**	**12,738**	**17,711**	**18,748**	**15,623**	**120,485**	**100%**	**26.9%**	**24%**	**29.9%**
Jarðolíur og olíuvörur	2,979.3	4,893.1	3,770.6	2,050.8	2,402.9	3,037.9	3,177.9	1,390.3	23,703	19.7%	5.3%	-53%	4.4%
Vélar til matvælaframleiðslu	473.0	1,194.6	1,205.4	1,156.1	869.6	2,633.5	708.9	1,398.9	9,640	8.0%	2.2%	196%	2.7%
Fiskmeti	1,137.9	936.3	1,016.0	1,065.1	1,316.1	1,344.3	1,478.5	1,281.1	9,575	7.9%	2.1%	13%	2.4%
Vörur til fiskveiða ót.a.	690.4	548.0	1,241.8	984.2	701.8	815.2	577.7	696.9	6,256	5.2%	1.4%	1%	1.2%
Fiskkassar	550.4	541.2	674.3	535.9	442.6	755.9	420.4	453.5	4,374	3.6%	1.0%	-18%	0.9%
Önnur matvara	293.5	440.4	455.1	491.9	395.8	879.1	623.9	689.9	4,270	3.5%	1.0%	135%	1.3%
Rafeindavogir	773.9	553.8	397.4	543.7	368.6	558.7	464.9	438.1	4,099	3.4%	0.9%	-43%	0.8%
Ál og álafurðir	302.1	115.1	79.5	386.3	1,077.0	1,369.9	319.4	380.8	4,030	3.3%	0.9%	26%	1.2%
Kísiljárn	180.7	152.8	271.8	402.7	233.8	278.0	637.5	941.2	3,099	2.6%	0.7%	421%	1.1%
Málmur og málmvörur	368.0	614.5	206.6	184.7	295.3	735.0	190.3	159.9	2,754	2.3%	0.6%	-57%	0.6%
Umbúðir	283.1	461.0	297.4	189.9	283.9	114.4	161.3	129.2	1,920	1.6%	0.4%	-54%	0.2%
Sælgæti	306.2	318.5	194.1	284.9	199.6	176.2	180.2	244.8	1,905	1.6%	0.4%	-20%	0.3%
Aðrar iðnaðarvörur	2,656.0	3,453.9	2,466.1	3,407.4	2,733.0	3,876.8	8,116.1	5,382.5	32,092	26.6%	7.2%	103%	10.0%
Aðrar iðnaðarvörur ó.ta.	1,642.2	1,767.2	1,472.2	1,606.8	1,417.8	1,136.3	1,690.8	2,035.5	12,769	10.6%	2.9%	24%	2.8%
Aðrar vörur	**7,450**	**11,700**	**7,781**	**5,093**	**6,959**	**4,040**	**7,079**	**3,464**	**53,565**	**100%**	**12.0%**	**-54%**	**8.4%**
Notuð skip	3,420.6	8,342.5	3,098.4	2,105.7	4,238.9	0.0	3,076.5	25.5	24,308	45.4%	5.4%	-99%	1.8%
Úrgangur og leyfar f. orkuf. iðn	2,490.2	2,159.9	2,125.0	1,733.2	1,439.5	2,297.4	1,885.5	1,779.9	15,911	29.7%	3.6%	-29%	3.4%
Bílar, notaðir eða endurseldir	164.9	57.8	149.7	87.9	49.1	80.0	650.0	187.0	1,426	2.7%	0.3%	13%	0.5%
Önnur jarðefni	99.4	101.7	135.1	62.7	120.1	186.8	231.1	315.4	1,252	2.3%	0.3%	217%	0.4%
Aðrar vörur	988.2	914.9	2,069.3	902.7	875.3	1,202.6	836.1	781.7	8,571	16.0%	1.9%	-21%	1.6%
Aðrar vörur t. endurv. eða eyði	178.9	51.1	125.8	62.1	107.0	88.5	182.2	90.3	886	1.7%	0.2%	-50%	0.2%
Aðrar vörur ó.ta.	107.3	72.4	77.7	138.9	129.0	184.7	217.4	283.8	1,211	2.3%	0.3%	164%	0.4%
Samtals	**59,700**	**57,331**	**57,365**	**48,933**	**50,223**	**59,362**	**56,965**	**57,987**	**447,865**	**100%**	**100%**	**-3%**	**100%**
Br. frá fyrra ári ISK (í %)		-4.0%	0.1%	-14.7%	2.6%	18.2%	-4.0%	1.8%				-2.9%	

Sem dæmi um sveiflur má nefna afurðir minka sem svöruðu til 43% heildarútflutnings landbúnaðarvara árið 2013 en aðeins um 2% árið 2020. Minkaafurðirnar fóru eingöngu til Danmerkur og var samsvarandi hlutdeild í útflutningi landbúnaðarvara þangað, 85% árið 2013 en aðeins 3,5% árið 2020. Útflutningur landbúnaðarvara í heild hefur þó vaxið undanfarin ár og afurðir fiskeldis, lax og silungur og annar eldisfiskur, dregið vagninn, en talsverður vöxtur og umbætur hafa átt sér stað í þeirri grein síðustu misseri.

Nokkuð stór hluti innan hvers flokks fellur undir annað, einkum í útflutningi iðnaðarvara eða 26,6% yfir tímabilið, annarra vara, 16% og sjávarafurða, 10%[4]. Þetta vekur upp spurningar hvort flokkuninni sé ábótavant eða þarfnist einhverrar endurskoðunar, en sem dæmi ná nefna, þá taldist 43,3% af útflutningi iðnaðarvara árið 2019 til annarra iðnaðarvara og 34,5% árið 2020.

[4] Greinamunur er á flokknum „annað“ innan hverrar greinar, sem er einn flokka í samantekt Hagstofunnar og „annars ótalið annars staðar“, sem tekur til flokka sem til einföldunar er slegið saman í þessari samantekt.

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL NORÐURLANDA

55% samdráttur var í útflutningi þjónustu árið 2020 samanborið við árið 2013, eða sem svarar ríflega 62 mkr. og er skýringa einkum að leita í samdrætti flugsamgangna, ferðalaga og svo annarrar viðskiptaþjónustu. Stærstu einstöku flokkar í útflutningi þjónustu á tímabilinu 2013-2020 voru samgöngur og flutningar með 44,6% hlutdeild og ferðalög með 28,3%. Fyrrnefndi flokkurinn vó þyngst til allra landanna nema Noregs, þar sem ferðalög höfðu yfirhöndina og stóðu undir 36,1% útflutningsins. Færeyjar skera sig nokkuð úr þar sem útflutningur ferðalaga nam aðeins 1,7% af heildarútflutningi þjónustu á tímabilinu og fjarskipta-, tölvu- og upplýsingaþjónusta 26,6%, samanborið við 6,9% fyrir Norðurlöndin í heild. Ferðalagaliðurinn vóg einnig lágt í þjónustuútflutningi til Grænlands, enda landið fámennt eins og Færeyjar og spurning um ferðaframboð, en hlutdeild annarrar viðskiptaþjónustu var hins vegar ríflega tvöfalt það sem flutt var út að meðaltali til Norðurlandanna allra.

Tafla 6: Þjónustuútflutningur til Norðurlandanna 2013-2020, hlutfallsleg skipting milli þjónustuflokka.

í millj. kr.	Noregur	*í %*	Danmörk	*í %*	Svíþjóð	*í %*	Færeyjar	*í %*	Grænland	*í %*	Finnland	*í %*	Samtals
Samgöngur og flutningar	49,172	*15.6%*	134,970	*42.9%*	85,584	*27.2%*	9,622	*3.1%*	8,487	*2.7%*	27,013	*8.6%*	314,847
	26.3%		*51.6%*		*51.7%*		*48.6%*		*38.9%*		*54.4%*		*44.6%*
Ferðalög	67,443	*33.7%*	68,012	*34.0%*	45,548	*22.8%*	336	*0.2%*	737	*0.4%*	17,850	*8.9%*	199,925
	36.1%		*26.0%*		*27.5%*		*1.7%*		*3.4%*		*36.0%*		*28.3%*
Gjöld fyrir notkun hugverka ót.a.	1,429	*18.6%*	1,455	*18.9%*	4,007	*52.2%*	48	*0.6%*	9	*0.1%*	733	*9.5%*	7,680
	0.8%		*0.6%*		*2.4%*		*0.2%*		*0.0%*		*1.5%*		*1.1%*
Fjarskipta-, tölvu- og uppl.þj.	13,779	*28.2%*	16,723	*34.2%*	9,831	*20.1%*	5,264	*10.8%*	798	*1.6%*	2,540	*5.2%*	48,935
	7.4%		*6.4%*		*5.9%*		*26.6%*		*3.7%*		*5.1%*		*6.9%*
Önnur viðskiptaþjónusta	30,726	*44.7%*	24,926	*36.2%*	6,052	*8.8%*	1,911	*2.8%*	4,637	*6.7%*	555	*0.8%*	68,808
	16.4%		*9.5%*		*3.7%*		*9.7%*		*21.3%*		*1.1%*		*9.8%*
Menningar, afþreyj. og pers.leg þ	2,526	*33.0%*	1,314	*17.2%*	2,842	*37.2%*	502	*6.6%*	369	*4.8%*	98	*1.3%*	7,650
	1.4%		*0.5%*		*1.7%*		*2.5%*		*1.7%*		*0.2%*		*1.1%*
Opinber þjónusta ót.a.	893	*40.4%*	488	*22.0%*	385	*17.4%*	2	*0.1%*	0	*0.0%*	445	*20.1%*	2,214
	0.5%		*0.2%*		*0.2%*		*0.0%*		*0.0%*		*0.9%*		*0.3%*
Þjónusta ót.a.	21,110	*38.0%*	13,928	*25.1%*	11,274	*20.3%*	2,102	*3.8%*	6,786	*12.2%*	401	*0.7%*	55,600
	11.3%		*5.3%*		*6.8%*		*10.6%*		*31.1%*		*0.8%*		*7.9%*
Samtals	187,078		261,814		165,523		19,786		21,823		49,635		705,659
í %	*26.5%*		*37.1%*		*23.5%*		*2.8%*		*3.1%*		*7.0%*		*100%*

Þjónustuútflutningur til Norðurlanda eftir flokkum

Þó flugsamgöngur hafi misst flugið ansi hressilega síðastliðin ár, voru þær stærsti einstaki flokkur útfluttrar þjónustu á tímabilinu, eða sem svaraði 35,9% af heildarútflutningi þess, en einungis 21% sé horft til áranna 2018-2020 sérstaklega. Sé árið 2020 borið saman við árið 2013 hvað flugsamgöngur varðar, var samdráttur á milli áranna 93% eða um 55 mkr., sem jafngildir tæplega 90% heildarsamdráttar útfluttrar þjónustu til Norðurlandanna á sama tíma. Breytingar á skráningu starfsstöðva flugfélaga sem og brotthvarf nokkurra af markaði, ásamt heimsfaraldrinum 2020, eru helstu skýringar samdráttarins.

Aðrir flokkar sem hafa dregist verulega saman á tímabilinu eru ferðalög (55%), einkum árið 2020 vegna faraldursins og önnur viðskiptaþjónusta, niður 32% árið 2020 samanborið við 2013. Talsverðar breytingar hafa verið á ýmsum fleiri flokkum á milli upphafs- og lokaára tímabilsins en þó varhugavert að bera saman án þess að líta til þróunar yfir allt tímabilið, þar sem sveiflur geta verið talsverðar á milli ára, m.a. vegna einstakra viðskipta eða af öðrum ástæðum. Dæmi um þetta eru t.d. menningar-, afþreyingar- og persónuleg þjónusta og gjöld fyrir notkun hugverka.

Tafla 7: Þjónustuútflutningur til Norðurlandanna 2013-2020, eftir flokkum og liðum

Þjónustuútflutningur *í milljónum kr.*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % heild	Br. 20/13	í %[1] 18-20
Samgöngur og flutningar	65,472	59,677	44,257	40,881	35,887	31,667	23,574	13,432	314,847	44.6%	-79.5%	34.1%
Flugsamgöngur	59,270	52,446	37,119	33,077	28,661	23,731	15,201	3,976	253,481	35.9%	-93.3%	21.3%
Sjóflutningar	5,253	6,389	6,234	6,916	6,382	7,139	6,953	7,461	52,726	7.5%	42.0%	10.7%
Aðrar samgöngur	665	613	639	614	615	630	1,279	1,863	6,918	1.0%	180.3%	1.9%
Póst- og hraðboðaþjónusta	284	228	266	274	229	167	141	133	1,722	0.2%	-53.1%	0.2%
Ferðalög	23,707	27,187	27,754	30,482	28,387	26,086	25,542	10,779	199,925	28.3%	-54.5%	31.0%
Gjöld fyrir notkun hugverka ót.a.	1,217	799	514	528	669	824	1,369	1,759	7,680	1.1%	44.6%	2.0%
Fjarskipta-, tölvu- og uppl.þj.	6,173	5,056	5,290	5,833	5,872	6,705	7,070	6,936	48,935	6.9%	12.4%	10.3%
Tölvuþjónusta	4,255	3,880	3,903	4,502	4,495	5,453	5,917	5,663	38,067	5.4%	33.1%	8.5%
Fjarskiptaþjónusta	1,041	915	1,195	1,058	1,082	971	977	1,153	8,393	1.2%	10.8%	1.5%
Upplýsingaþjónusta	877	262	192	273	295	280	177	120	2,475	0.4%	-86.3%	0.3%
Önnur viðskiptaþjónusta	11,141	11,324	9,950	8,831	7,364	6,664	5,991	7,545	68,808	9.8%	-32.3%	10.0%
Tækniþjónusta og önnur viðskipta	8,666	8,467	8,259	7,456	5,540	4,027	3,938	5,411	51,762	7.3%	-37.6%	6.6%
Sérfræði-, stjórnunar- og ráðgjafa	2,242	2,735	1,352	1,298	1,181	1,717	1,551	1,814	13,890	2.0%	-19.1%	2.5%
Rannsókna- og þróunarþjónusta	233	122	339	77	643	920	502	320	3,156	0.4%	37.6%	0.9%
Menningar, afþreyj. og pers.leg þj.	1,771	790	1,041	646	729	626	800	1,247	7,650	1.1%	-29.6%	1.3%
Opinber þjónusta ót.a.	211	406	263	255	259	266	273	281	2,214	0.3%	33.4%	0.4%
Þjónusta ót.a.	3,504	5,563	5,684	7,773	11,200	6,054	6,917	8,906	55,600	7.9%	154.2%	10.9%
Heildarþjónusta	113,195	110,803	94,752	95,229	90,368	78,891	71,535	50,885	705,659	100%	-55%	100%
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári ISK (í %)		-2.1%	-14.5%	0.5%	-5.1%	-12.7%	-9.3%	-28.9%			-55.0%	

[1] *hlutfallsleg skipting 2018-2020*

HLUTFALL NORÐURLANDA Í HEILDARVIÐSKIPTUM ÍSLANDS 2013-2020

Hlutfall Norðurlandanna í heildarútflutningi Íslands á tímabilinu var 12,2% (9,4% í vöruútflutningi og 15,1% í þjónustuútflutningi) og 22,2% í heildarinnflutningi (23,7% í vöruinnflutningi og 19,4% í þjónustuinnflutningi). Hlutfall í útflutningi þjónustu tók stökk árið 2020 þar sem heildarsamdráttur í þjónustuútflutningi Íslands var 45,6% frá fyrra ári, samanborðið við 28,9% samdrátt í útflutningi Norðurlandanna einna og sér á sama tíma.

Stærstu innflutningsliðir þjónustu á tímabilinu voru ferðalög með 40,2% hlutdeild (hjá Norðurlöndum 28,3%, til samanburðar), samgöngur og flutningar 33,3% (44,6%) og önnur viðskiptaþjónusta 7,3% (9,8%).

Mynd 4: Hlutfall inn- og útflutnings til Norðurlanda af heildarviðskiptum Íslands 2013-2020

SKÝRING Á ÁHRIFUM GENGISBREYTINGA Á VERÐMÆTI ÚTFLUTNINGS

Verðmæti útflutnings á hverjum tíma í krónum talið ræðst af þremur meginþáttum, þ.e. magni, verði á markaði í viðkomandi mynt og gengi íslensku krónunnar. Við greiningu og samanburð útflutningsverðmætis á milli tímabila, t.d. á milli ára eða hluta úr ári, getur gengisþróun íslensku krónunnar skekkt samanburðinn verulega og gefið misvísandi vísbendingu um stöðu og þróun útflutnings.

Tökum sem dæmi þrjá mánuði, janúar 2010 (meðalgengi mánaðar **DKK/ISK, 24,156)**, maí 2017 (**15,288**) og október 2020 **(21,9910**) og útflutning **5.000** eininga af silungi til Danmerkur og að verð í dönskum krónum sé óbreytt allt tímabilið, eða **20 DKK** á einingu.

Útflutningsverðmæti í janúar 2010, í íslenskum krónum talið, hefði því verið 2.415.600 kr., í maí 2017, 1.528.800 kr. og í október 2020, 2.199.100 kr. Verðmætið í maí 2017 hefði þá jafngilt 37% samdrætti samanborið við janúar 2010 og 44% verðmætaaukning orðið í október 2020 samanborið við maí 2017, **jafnvel þó útflutt magn væri hið sama og verð á mörkuðum hið sama**. Til að ná sama verðmæti í maí 2017 og í janúar 2010, við óbreytt markaðsverð, hefðu seldar einingar þurft að vera 7.900 í stað 5.000, en einungis 3.500 til að ná sama verðmæti í október 2020 og í maí 2017.

Þó gengisþróun skekki myndina hvað varðar útflutning og samanburð tímabila, breytir það þó ekki þeirri staðreynd að veik íslensk króna skilar fleiri króknum í kassa útflytjandans. Veik króna er þó alla jafna ekki sérlega velkomin. Innflutt aðföng í framleiðslu útflytjandans verða dýrari (í ísk.) sem og innfluttar vörur almennt. Hærra verðlag kallar á kröfur um launahækkanir sem aftur leiða til aukins framleiðslukostnaðar útflytjandans, verðbólga eykst, verðtryggð lán verða dýrari og stýrivextir S.Í. hækka (vaxtakjör útflytjandans verða lakari) til að styðja við krónuna og sporna við verðbólgu o.s.frv.

Íslenska krónan styrktist gagnvart norrænu gjaldmiðlunum og evru allt fram til ársins 2017 (til 2018 í tilfelli sænsku krónunnar), er veikingarferli hófst á ný. Þrátt fyrir veikingu undanfarinna ára var krónan 4,8% sterkari gagnvart DKK/EUR árið 2020 samanborið við 2013, 30,8% gagnvart NOK og 21,4% gagnvart SEK.

Mynd 5: Þróun ÍSK gagnvart EUR/DKK, NOK og SEK 2013-2020 (ársmeðaltöl)

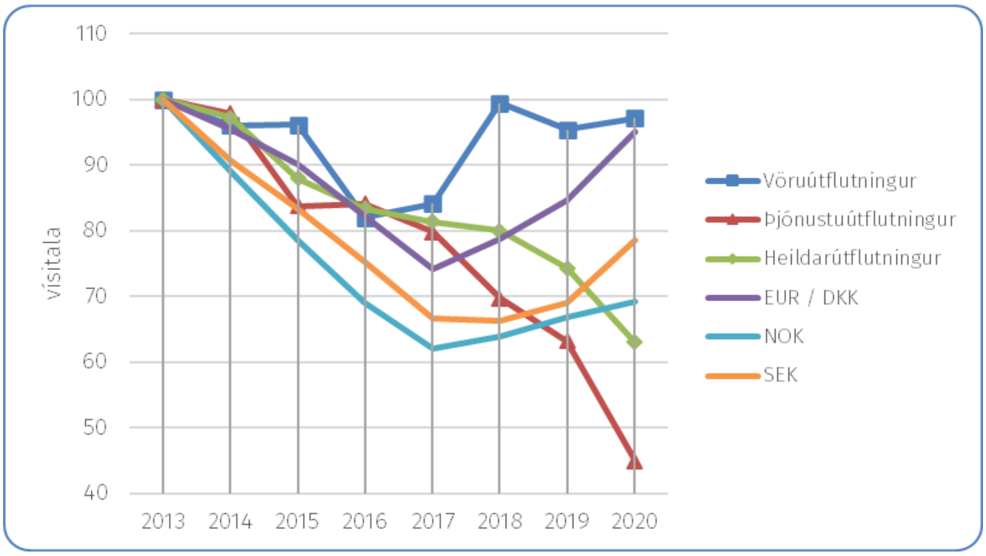

NOREGUR

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL NOREGS

Á tímabilinu 2013-2020 nam heildarútflutningur til Noregs 405 mkr. og dróst saman á hverju ári (alls um 34,6%), að undanskildum árunum 2017 og 2018, er um aukningu var að ræða á milli ára, annars vegar 4,4% og hins vegar 6,5%. Heildarvöruútflutningur nam 218 mkr. og dróst saman um 10,1% á milli áranna 2013 og 2020. Á sama tíma dróst þjónustuútflutningur saman um 57,9% og nam alls 187 mkr. Talsverður samdráttur var í flestum þjónustuflokkum, ekki síst í ferðalögum árið 2020, eða um 63,2% frá fyrra ári.

Hlutur vöruútflutnings í heildarútflutningi til Noregs jókst á tímabilinu, úr 48,8% árið 2013 í 67% árið 2020 (53,8% í heild). Hlutfall Noregs í heildarútflutningi Íslands var á tímabilinu 4,3%, þar af í vöruútflutningi 4,6% og 4% í útflutningi þjónustu.

Ársmeðalgengi norsku krónunnar gagnvart þeirri íslensku var 20,83 árið 2013 og 14,42 árið 2020, eða styrking sem svarar 30,8%. Gengi krónunnar styrktist á tímabilinu 2013-2017 en veiktist árin 2018-2020. Að teknu tilliti til gengisbreytinga, var um 5,5% samdrátt að ræða í heildarútflutningi til Noregs á milli áranna 2013 og 2020.

Á tímabilinu voru alls fluttar inn vörur og þjónusta frá Noregi fyrir 770,8 mkr., þar af vörur fyrir 639 mkr. og þjónusta fyrir 131,8 mkr. Viðskiptajöfnuður tímabilsins var því neikvæður um 365,8 mkr. (vöruskiptajöfnuður neikvæður um 421 mkr. en þjónustujöfnuður jákvæður um 55,2 mkr.), eða sem samsvarar 90,3% af heildarútflutningi tímabilsins.

Mynd 6: Heildarútflutn. vöru og þjónustu til Noregs 2013-20, samanburður við Norðurlönd í heild

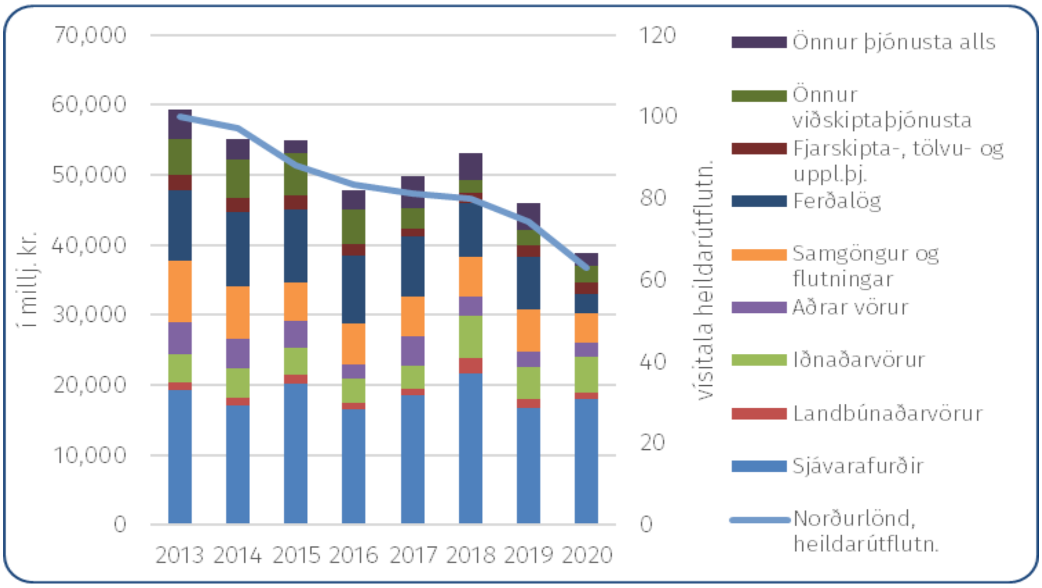

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL NOREGS

Alls voru fluttar út vörur til Noregs fyrir 218 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið dróst saman um 2,9 mkr. á milli áranna 2013 (29 mkr.) og 2020 (26 mkr.), eða um 10,1%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar jókst útflutningsverðmæti um 29,9% á milli þessara ára, í norskum kr. talið.

Sjávarafurðir voru lang veigamesti útflutningsflokkurinn með 67,8% hlutdeild og svo iðnaðarvörur með 16% og aðrar vörur 11,7%. Fimm stærstu útflutningstegundirnar, kolmunni, síld, loðna, annar botnfiskur og úrgangur og leifar frá orkufrekum iðnaði, stóðu undir 65,5% vöruútflutnings tímabilsins, þar af þær þrjár fyrstnefndu, 50,3%.

Mynd 7: Vöruútflutningur til Noregs 2013-2020

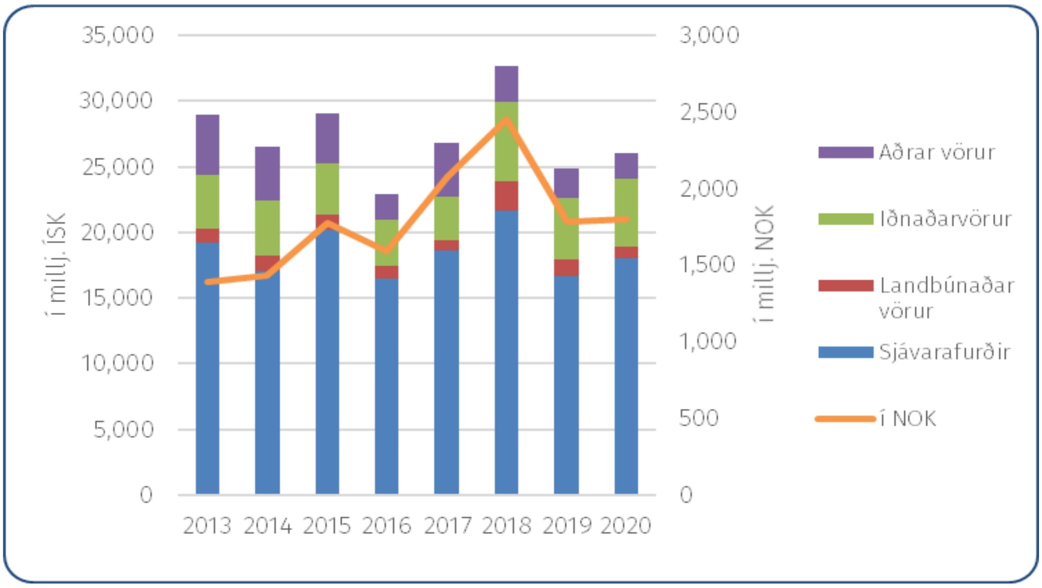

Eldislax, sem fellur undir landbúnaðarvörur, samsvaraði 43,6% útflutningsverðmætis þess flokks. Aðrar veigamiklar tegundir sem nefna má eru vélar til matvælaframleiðslu, einkum árið 2018, og útflutningur notaðra skipa sem var talsverður árin 2013, 2014 og 2017, en lítill þar á milli.

Tafla 8: Vöruútflutningur til Noregs 2013-2020

Vöruútflutningur í milljónum kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % flokkur	í % heild	Br. 20/13	í % 18-20
Sjávarafurðir	19,253	17,080	20,167	16,439	18,588	21,619	16,685	17,998	147,829	100%	67.8%	-7%	67.4%
Kolmunni	1,755.0	5,143.9	4,279.6	4,726.7	5,212.1	9,457.8	7,577.0	7,348.3	45,500	30.8%	20.9%	319%	29.2%
Síld	6,192.7	4,365.4	3,030.3	3,552.4	4,710.3	3,118.8	4,847.0	5,016.8	34,834	23.6%	16.0%	-19%	15.5%
Loðna	7,251.2	2,883.3	6,278.5	2,921.8	4,861.3	4,968.4	119.5	12.7	29,297	19.8%	13.4%	-100%	6.1%
Annar botnfiskur	1,438.5	1,772.0	2,214.3	1,812.0	1,740.6	2,240.5	2,251.0	3,772.4	17,241	11.7%	7.9%	162%	9.9%
Þorskur	94.9	142.7	262.1	638.0	843.2	256.6	363.7	271.3	2,873	1.9%	1.3%	186%	1.1%
Ýsa	281.0	208.5	176.7	62.2	100.1	170.7	182.6	164.4	1,346	0.9%	0.6%	-41%	0.6%
Rækja	147.5	432.2	124.5	30.2	79.6	68.1	32.0	6.5	921	0.6%	0.4%	-96%	0.1%
Aðrar sjávarafurðir	1,987.9	2,035.6	3,691.5	2,189.6	816.7	1,059.0	1,105.9	1,191.5	14,078	9.5%	6.5%	-40%	4.0%
Aðrar sjávarafurðir ó.ta.	104.6	96.1	109.8	506.3	223.7	278.8	206.4	213.8	1,739	1.2%	0.8%	104%	0.8%
Landbúnaðarvörur	1,079	1,115	1,237	1,042	834	2,249	1,296	963	9,814	100%	4.5%	-11%	5.4%
Lax	200.8	297.4	463.9	267.8	586.3	1,310.8	687.7	463.8	4,279	43.6%	2.0%	131%	2.9%
Afurðir sauðfjár	649.0	539.2	561.8	464.6	17.1	258.9	337.9	31.8	2,860	29.1%	1.3%	-95%	0.8%
Aðrar landbúnaðarvörur	102.4	170.4	93.1	87.3	205.3	588.9	173.0	280.8	1,701	17.3%	0.8%	174%	1.2%
Aðrar landbúnaðarvörur ó.ta.	126.5	108.1	118.4	221.8	25.4	90.2	97.7	186.1	974	9.9%	0.4%	47%	0.4%
Iðnaðarvörur	4,089	4,228	3,836	3,488	3,327	6,081	4,660	5,150	34,860	100%	16.0%	26%	19.0%
Vélar til matvælaframleiðslu	291.6	598.4	736.8	555.2	725.1	2,253.5	450.0	902.1	6,513	18.7%	3.0%	209%	4.3%
Vörur til fiskveiða ót.a.	393.4	339.7	879.1	757.4	398.8	545.4	428.1	483.8	4,226	12.1%	1.9%	23%	1.7%
Jarðolíur og olíuvörur	523.9	843.2	394.0	173.8	326.6	347.2	504.0	78.0	3,191	9.2%	1.5%	-85%	1.1%
Fiskkassar	369.3	290.9	418.5	233.4	243.9	426.1	205.6	242.5	2,430	7.0%	1.1%	-34%	1.0%
Rafeindavogir	635.5	383.3	190.7	258.3	215.2	194.9	260.8	246.7	2,385	6.8%	1.1%	-61%	0.8%
Kísiljárn	8.9	40.5	66.9	240.7	159.6	146.5	309.5	535.3	1,508	4.3%	0.7%	---	1.2%
Málmur og málmvörur	129.7	136.7	42.9	61.0	44.4	51.4	54.5	98.3	619	1.8%	0.3%	-24%	0.2%
Aðrar iðnaðarvörur	1,238.3	1,082.8	897.1	896.1	891.0	1,503.3	1,925.7	2,067.9	10,502	30.1%	4.8%	67%	6.6%
Aðrar iðnaðarvörur ó.ta.	498.8	512.4	210.1	312.0	322.8	612.9	522.0	495.5	3,486	10.0%	1.6%	-1%	2.0%
Aðrar vörur	4,534	4,154	3,874	1,910	4,121	2,760	2,201	1,930	25,485	100%	11.7%	-57%	8.2%
Úrgangur og leyfar f. orkuf. ið	2,489.4	2,159.3	2,120.5	1,730.0	1,439.0	2,291.7	1,885.5	1,779.9	15,895	62.4%	7.3%	-29%	7.1%
Notuð skip	1,414.3	1,790.5	90.6	34.8	2,438.9	0.0	0.0	0.0	5,769	22.6%	2.6%	-100%	0.0%
Aðrar vörur t. endurv. eða eyð	117.7	0.0	73.1	0.0	27.9	0.0	102.1	0.0	321	1.3%	0.1%	-100%	0.1%
Aðrar vörur	343.2	189.6	1,575.9	144.3	190.6	437.6	109.8	125.7	3,117	12.2%	1.4%	-63%	0.8%
Aðrar vörur ó.ta.	169.4	14.9	14.0	1.0	24.9	30.6	103.5	24.3	383	1.5%	0.2%	-86%	0.2%
Samtals	28,955	26,577	29,115	22,879	26,870	32,709	24,843	26,040	217,988	100%	100%	-10%	100%
Br. frá fyrra ári ISK (í %)		-8.2%	9.5%	-21.4%	17.4%	21.7%	-24.0%	4.8%				-10.1%	
Br. frá fyrra ári NOK (í %)		3.1%	24.1%	-10.5%	30.5%	18.3%	-27.5%	1.3%				29.9%	

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL NOREGS

Útflutningur þjónustu til Noregs nam alls 187 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið dróst saman um 17,6 mkr. á milli áranna 2013 (30,4 mkr.) og 2020 (12,8 mkr.), eða um 57,9%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar dróst útflutningsverðmæti saman um 39,2% á milli þessara ára, í norskum kr. talið.

Mynd 8: Þjónustuútflutningur til Noregs 2013-2020

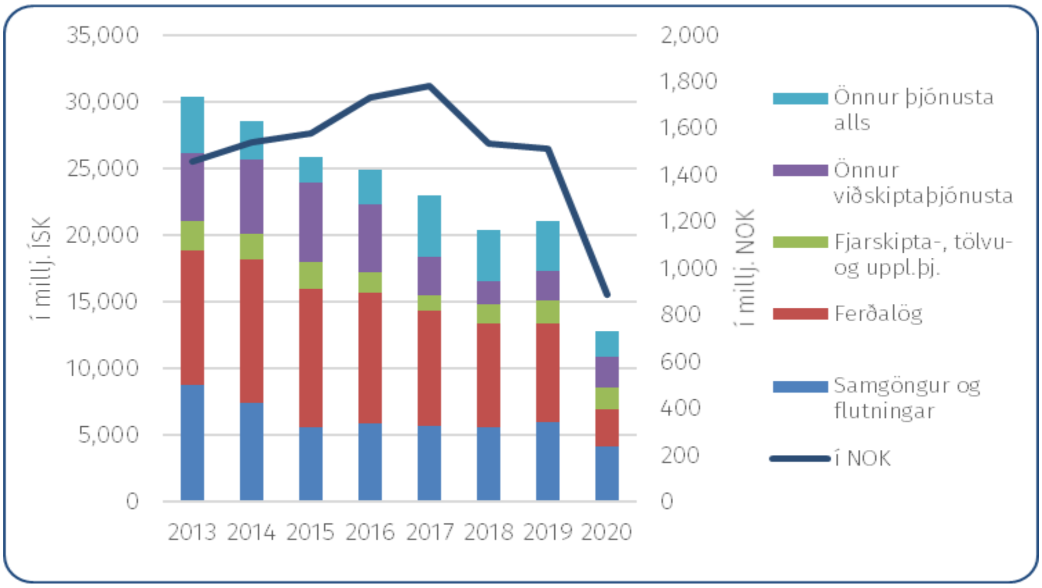

Ferðalög voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 36,1% hlutdeild og svo samgöngur og flutningar með 26,3% og önnur viðskiptaþjónusta 16,4%. Þrír stærstu útflutningsliðirnir, ferðalög, flugsamgöngur og tækniþjónusta og önnur viðskiptaþjónusta, stóðu undir 66,2% þjónustuútflutnings tímabilsins.

Tafla 9: Þjónustuútflutningur til Noregs 2013-2020

Þjónustuútflutningur *í milljónum kr.*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % heild	Br. 20/13	í % [1] 18-20
Samgöngur og flutningar	8,771	7,426	5,598	5,889	5,739	5,585	5,958	4,206	49,172	26.3%	-52.0%	29.0%
Flugsamgöngur	7,087.9	5,453.3	3,593.1	3,167.2	3,228.4	2,885.0	2,953.1	738.9	29,107	15.6%	-89.6%	12.1%
Sjóflutningar	1,613.7	1,929.2	1,946.7	2,656.7	2,461.8	2,637.0	2,843.1	3,108.1	19,196	10.3%	92.6%	15.8%
Aðrar samgöngur	49.9	24.0	37.2	50.0	32.4	48.3	145.6	339.6	727	0.4%	580.6%	1.0%
Póst- og hraðboðaþjónusta	19.6	19.7	20.7	14.7	16.8	14.7	16.2	19.8	142	0.1%	1.0%	0.1%
Ferðalög	10,082	10,764	10,326	9,785	8,547	7,773	7,433	2,734	67,443	36.1%	-72.9%	33.0%
Gjöld fyrir notkun hugverka ót.a.	153	160	174	153	161	126	291	211	1,429	0.8%	38.5%	1.2%
Fjarskipta-, tölvu- og uppl.þj.	2,228	1,875	2,084	1,536	1,240	1,466	1,755	1,595	13,779	7.4%	-28.4%	8.9%
Tölvuþjónusta	2,054.5	1,698.0	1,836.6	1,327.0	1,078.0	1,368.4	1,705.4	1,496.0	12,564	6.7%	-27.2%	8.4%
Fjarskiptaþjónusta	80.9	143.9	211.7	164.1	116.1	30.5	29.4	92.2	869	0.5%	14.0%	0.3%
Upplýsingaþjónusta	92.3	33.4	35.4	44.9	45.8	67.3	20.5	6.9	347	0.2%	-92.5%	0.2%
Önnur viðskiptaþjónusta	5,019	5,570	5,965	5,069	2,808	1,720	2,193	2,382	30,726	16.4%	-52.5%	11.6%
Tækniþjónusta og önnur viðskipta	4,703.1	5,233.9	5,744.5	4,961.2	2,028.9	1,505.8	1,525.1	1,603.1	27,306	14.6%	-65.9%	8.5%
Sérfræði-, stjórnunar- og ráðgjaf.	265.0	247.6	121.9	106.1	443.6	202.1	319.4	642.8	2,349	1.3%	142.6%	2.1%
Rannsókna- og þróunarþjónusta	50.4	88.5	98.7	1.3	335.8	12.1	348.9	136.2	1,072	0.6%	170.2%	0.9%
Menningar, afþreyj. og pers.leg þj	1,236	210	136	138	262	163	282	100	2,526	1.4%	-92.0%	1.0%
Opinber þjónusta ót.a.	70	195	110	99	101	103	106	109	893	0.5%	56.9%	0.6%
Þjónusta ót.a.	2,846	2,364	1,481	2,253	4,154	3,479	3,062	1,471	21,110	11.3%	-48.3%	14.8%
Heildarþjónusta	30,403	28,564	25,874	24,921	23,013	20,416	21,080	12,808	187,078	100%	-58%	100%
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári ISK (í %)		-6.1%	-9.4%	-3.7%	-7.7%	-11.3%	3.3%	-39.2%			-57.9%	
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári NOK (í %)		5.5%	2.6%	9.7%	2.6%	-13.8%	-1.4%	-41.3%			-39.2%	
[1] *hlutfallsleg skipting 2018-2020*								48.9%				

Samdráttur var í útflutningi þjónustu á milli ára allt tímabilið að undanskyldu árinu 2019 er útflutningur jókst um 3,3% á milli ára. Verulegur samdráttur var í flugsamgöngum (90%) og ferðalögum (73%) á milli 2013 og 2020 og áhrif Corona-faraldursins greinileg, en árið 2020 var 75% samdráttur í fyrrnefnda liðnum og 63,2% í þeim síðarnefnda, samanborið við árið á undan.

Talsverður vöxtur var í útflutningi annarra samgangna á árunum 2019-2020 og þróunin nokkuð jákvæð í gjöldum fyrir notkun hugverka. Útflutningur fjarskiptaþjónustu var talsverður á árunum 2014-2016 en dró svo heldur úr á seinni hluta tímabilsins. Svipaða sögu má segja af útflutningi tækni- og annarrar viðskiptaþjónustu, þar sem útflutningsverðmæti var á bilinu 4,7-5,7 mkr. á árunum 2013-2016, en að jafnaði 1,5-2 mkr. á ári það sem eftir lifði tímabilsins. Um 64% útflutnings rannsókna- og þróunarþjónustu féll á árin 2017 og 2019 og tæplega helmingur útflutnings menningar-, afþreyingar- og persónulegarar þjónustu á árið 2013.

DANMÖRK

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL DANMERKUR

Heildarútflutningur til Danmerkur á tímabilinu 2013 til 2020 nam 377,2 mkr. og dróst saman á hverju ári (alls um 43,6%), minnst á árinu 2017 er um 1,2% samdrátt var að ræða á milli ára. Heildarvöruútflutningur nam rúmum 115 mkr. og dróst saman um 1,4% á milli áranna 2013 og 2020. Á sama tíma dróst þjónustuútflutningur saman um 59,9% og nam alls 261,8 mkr. Verulegur samdráttur var í flugsamgöngum á tímabilinu (94,4%), bæði vegna breytinga í rekstri flugfélaga og vegna Corona-faraldursins árið 2020, er um 62,2% samdrátt var að ræða frá fyrra ári.

Hlutur vöruútflutnings í heildarútflutningi til Danmerkur jókst á tímabilinu, úr 27,9% árið 2013 í 48,8% árið 2020 (30,6% í heild). Hlutfall Danmerkur í heildarútflutningi Íslands var á tímabilinu 4%, þar af í vöruútflutningi 2,4% og 5,6% í útflutningi þjónustu.

Ársmeðalgengi dönsku krónunnar gagnvart þeirri íslensku var 21,77 árið 2013 og 20,73 árið 2020, eða styrking sem svarar 4,8%. Gengi krónunnar styrktist á tímabilinu 2013-2017 en veiktist árin 2018-2020. Að teknu tilliti til gengisbreytinga, var um 40,8% samdrátt að ræða í heildarútflutningi til Danmerku á milli áranna 2013 og 2020.

Á tímabilinu voru alls fluttar inn vörur og þjónusta frá Danmörku fyrir 682 mkr., þar af vörur fyrir 396,6 mkr. og þjónusta fyrir 285,4 mkr. Viðskiptajöfnuður tímabilsins var því neikvæður um 304,8 mkr. (vöruskiptajöfnuður neikvæður um 281,3 mkr. og þjónustujöfnuður um 23,6 mkr.), eða sem samsvarar 80,8% af heildarútflutningi tímabilsins.

Mynd 9: Heildarútflutningur vöru og þjónustu til Danmerkur 2013-20, samanburður við Norðurlönd í heild

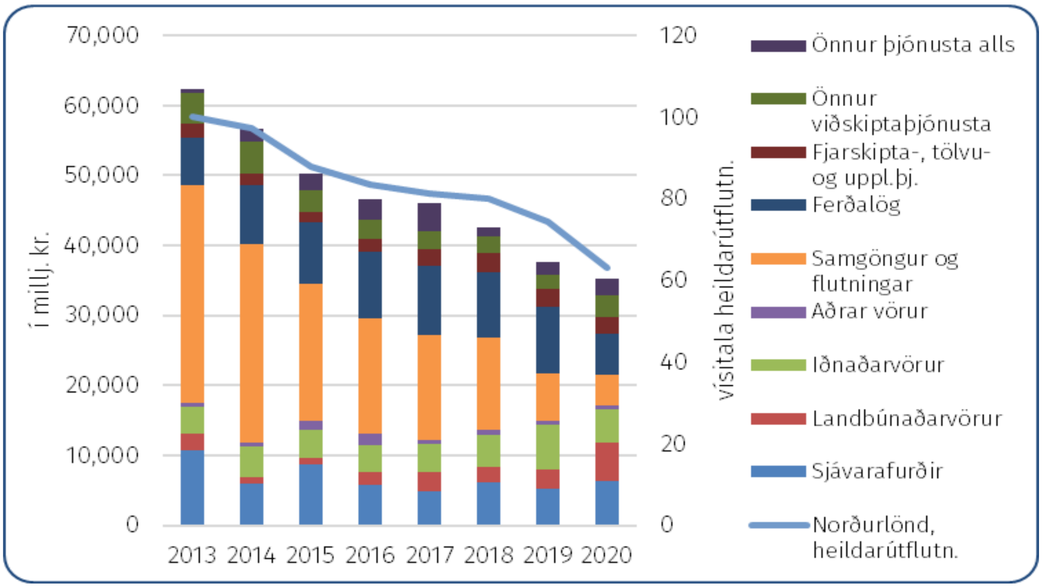

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL DANMERKUR

Alls voru fluttar út vörur til Danmerkur fyrir 115,4 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið dróst saman um 0,25 mkr. á milli áranna 2013 (17,4 mkr.) og 2020 (17,2 mkr.), eða um 1,4%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar jókst útflutningsverðmæti um 3,5% á milli þessara ára, í dönskum kr. talið.

Sjávarafurðir voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 47% hlutdeild og svo iðnaðarvörur með 31,1% og landbúnaðarvörur 16,2%. Fimm stærstu útflutningstegundirnar, rækja, loðna, eldislax, fiskmeti og þorskur, stóðu undir 42,1% vöruútflutnings tímabilsins, þar af þær þrjár fyrstnefndu um tæpum þriðjungi, eða 29,8%. Mest aukning var þó í útflutningi landbúnaðaravara, einkum eldisfiski (laxi og silungi) sem stóð undir tæplega 60% útflutnings þess flokks á tímabilinu. Verulega hefur dregið úr útflutningi minkaafurða og útlitið svart.

Mynd 10: Vöruútflutningur til Danmerkur 2013-2020

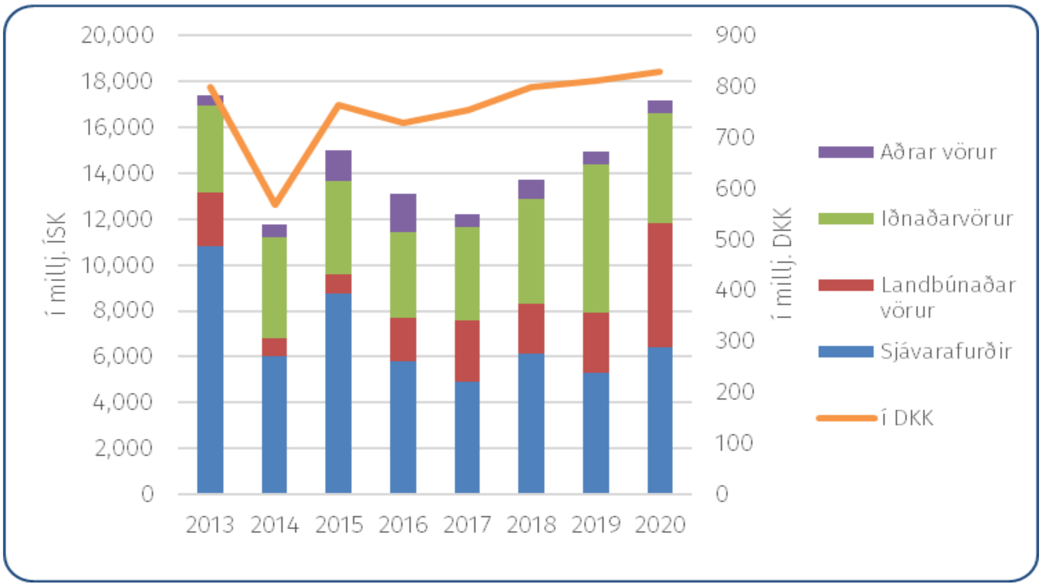

Talsverður samdráttur var í útflutningi loðnu og síldar á árunum 2019-2020 og stórar árlegar sveiflur í allmörgum tegundum. Einstök viðskipti gera samanburð erfiðan á milli ára, t.d. notuð skip 2015-2016 og einnig vakna spurningar um flokkun, t.d. hvað falli undir aðrar iðnaðarvörur, sérstaklega árin 2019-2020.

Tafla 10: Vöruútflutningur til Danmerkur 2013-2020

Vöruútflutningur í milljónum kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % flokkur	í % heild	Br. 20/13	í % 18-20
Sjávarafurðir	**10,806**	**6,041**	**8,755**	**5,790**	**4,931**	**6,136**	**5,316**	**6,390**	**54,164**	**100%**	**47.0%**	**-41%**	**38.9%**
Rækja	1,308.4	2,105.6	3,243.7	1,670.5	1,146.7	1,515.2	1,045.0	933.0	12,968	23.9%	11.2%	-29%	7.6%
Loðna	4,857.8	1,042.7	2,213.2	1,189.2	835.8	732.7	237.0	4.0	11,112	20.5%	9.6%	-100%	2.1%
Þorskur	179.9	146.2	341.3	599.4	358.3	600.4	1,106.4	3,142.0	6,474	12.0%	5.6%	---	10.6%
Síld	1,925.7	242.1	945.6	435.2	466.6	278.6	1.7	47.1	4,343	8.0%	3.8%	-98%	0.7%
Kolmunni	286.9	515.3	167.8	6.7	509.0	820.6	804.4	0.0	3,111	5.7%	2.7%	-100%	3.5%
Annar botnfiskur	209.2	55.2	111.9	187.8	311.2	431.7	119.0	126.9	1,553	2.9%	1.3%	-39%	1.5%
Grásleppa	175.3	26.5	49.8	150.6	181.5	196.4	323.1	232.6	1,336	2.5%	1.2%	33%	1.6%
Aðrar sjávarafurðir	1,488.6	1,387.8	926.8	980.1	721.2	899.2	814.7	517.5	7,736	14.3%	6.7%	-65%	4.9%
Sjávarafurðir ó.ta.	374.2	519.1	754.4	570.9	400.7	661.3	864.5	1,386.5	5,532	10.2%	4.8%	271%	6.4%
Landbúnaðarvörur	**2,346**	**765**	**814**	**1,900**	**2,673**	**2,176**	**2,602**	**5,451**	**18,727**	**100%**	**16.2%**	**132%**	**22.3%**
Lax	113.1	81.7	60.1	678.1	1,424.8	1,253.4	1,808.7	4,196.5	9,616	51.4%	8.3%	---	15.8%
Afurðir minka	1,990.5	338.1	473.4	878.9	968.0	484.6	327.9	189.9	5,651	30.2%	4.9%	-90%	2.2%
Hestar	133.7	152.7	105.1	172.4	138.0	269.0	209.9	345.4	1,526	8.1%	1.3%	158%	1.8%
Silungur	20.1	47.3	84.5	90.0	113.4	116.6	214.5	641.6	1,328	7.1%	1.2%	---	2.1%
Landbúnaðarvörur ó.ta.	88.2	145.4	90.4	80.5	28.8	52.8	41.1	77.8	605	3.2%	0.5%	-12%	0.4%
Iðnaðarvörur	**3,820**	**4,390**	**4,082**	**3,752**	**4,044**	**4,587**	**6,456**	**4,773**	**35,905**	**100%**	**31.1%**	**25%**	**34.5%**
Fiskmeti	1,061.5	848.3	724.3	762.0	1,109.8	1,259.9	1,429.4	1,247.5	8,443	23.5%	7.3%	18%	8.6%
Jarðolíur og olíuvörur	925.9	1,194.1	934.6	444.4	611.3	586.9	457.5	164.6	5,319	14.8%	4.6%	-82%	2.6%
Ál og álafurðir	0.0	0.0	12.3	340.4	482.4	910.1	125.9	2.8	1,874	5.2%	1.6%	n/a	2.3%
Vélar til matvælaframleiðslu	155.9	181.5	419.6	388.7	97.4	48.9	61.8	388.5	1,742	4.9%	1.5%	149%	1.1%
Rafeindavogir	121.4	162.7	195.1	246.8	144.9	114.0	173.9	162.3	1,321	3.7%	1.1%	34%	1.0%
Tæki og vörur til lækninga	89.3	138.2	199.6	155.6	158.3	114.2	183.0	224.0	1,262	3.5%	1.1%	151%	1.1%
Fiskkassar	150.4	212.2	175.5	158.6	127.6	219.2	95.8	96.0	1,235	3.4%	1.1%	-36%	0.9%
Aðrar iðnaðarvörur	666.7	1,010.5	842.4	663.6	775.5	802.5	3,493.0	2,042.2	10,296	28.7%	8.9%	206%	13.8%
Aðrar iðnaðarvörur ó.ta.	649.3	642.7	579.0	591.9	536.5	531.0	435.8	445.1	4,411	12.3%	3.8%	-31%	3.1%
Aðrar vörur	**443**	**600**	**1,352**	**1,641**	**589**	**804**	**578**	**556**	**6,562**	**100%**	**5.7%**	**25%**	**4.2%**
Notuð skip	21.3	43.5	946.6	966.3	0.0	0.0	2.8	13.3	1,994	30.4%	1.7%	-38%	0.0%
Önnur jarðefni	47.8	77.9	35.2	22.1	46.1	80.9	31.9	150.8	493	7.5%	0.4%	215%	0.6%
Möl og sandur	1.3	5.6	17.9	62.9	47.2	86.4	37.0	61.2	320	4.9%	0.3%	---	0.4%
Aðrar vörur	338.1	446.3	332.0	527.6	470.1	555.7	372.3	263.9	3,306	50.4%	2.9%	-22%	2.6%
Aðrar vörur ó.ta.	34.4	26.7	20.2	61.8	25.5	81.2	133.7	66.6	450	6.9%	0.4%	94%	0.6%
Samtals	**17,415**	**11,796**	**15,002**	**13,083**	**12,237**	**13,703**	**14,952**	**17,170**	**115,357**	**100%**	**100%**	**-1%**	**100%**
Br. frá fyrra ári ISK (í %)		-32.3%	27.2%	-12.8%	-6.5%	12.0%	9.1%	14.8%				-1.4%	
Br. frá fyrra ári DKK (í %)		-29.0%	34.7%	-4.7%	3.6%	5.9%	1.7%	1.9%				3.5%	

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL DANMERKUR

Útflutningur þjónustu til Danmerkur nam alls 261,8 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið dróst saman um 26,9 mkr. á milli áranna 2013 (45 mkr.) og 2020 (18 mkr.), eða um 59,9%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar dróst útflutningsverðmæti saman um 57,9% á milli þessara ára, í dönskum kr. talið.

Mynd 11: Þjónustuútflutningur til Danmerkur 2013-2020

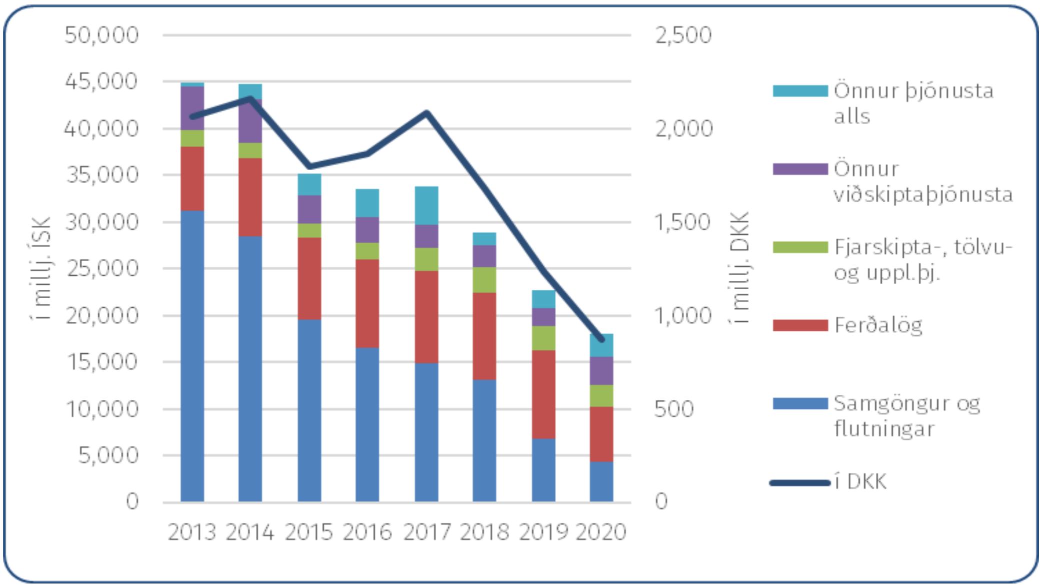

Samgöngur og flutningar voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 51,6% hlutdeild og svo ferðalög með 26% og önnur viðskiptaþjónusta 9,5%. Þrír stærstu útflutningsliðirnir, flugsamgöngur, ferðalög og tækniþjónusta og önnur viðskiptaþjónusta, stóðu undir 76,4% þjónustuútflutnings tímabilsins.

Tafla 11: Þjónustuútflutningur til Danmerkur 2013-2020

Þjónustuútflutningur *í milljónum kr.*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % heild	Br. 20/13	í % [1] 18-20
Samgöngur og flutningar	31,190	28,412	19,560	16,557	14,930	13,170	6,805	4,344	134,970	51.6%	-86.1%	35.0%
Flugsamgöngur	29,111.9	26,341.9	17,425.2	14,360.2	12,683.0	10,321.2	4,266.1	1,622.1	116,132	44.4%	-94.4%	23.3%
Sjóflutningar	1,689.6	1,746.3	1,744.5	1,808.0	1,925.9	2,590.4	2,203.5	2,163.9	15,872	6.1%	28.1%	10.0%
Aðrar samgöngur	195.3	182.5	232.5	206.9	190.6	176.7	295.9	521.4	2,002	0.8%	167.0%	1.4%
Póst- og hraðboðaþjónusta	193.1	141.6	158.2	181.9	130.8	82.1	39.8	36.4	964	0.4%	-81.1%	0.2%
Ferðalög	6,829	8,446	8,819	9,471	9,833	9,286	9,405	5,923	68,012	26.0%	-13.3%	35.4%
Gjöld fyrir notkun hugverka ót.a.	98	168	41	114	182	233	301	317	1,455	0.6%	225.2%	1.2%
Fjarskipta-, tölvu- og uppl.þj.	1,878	1,603	1,398	1,751	2,446	2,764	2,609	2,274	16,723	6.4%	21.1%	11.0%
Tölvuþjónusta	1,339.3	1,393.0	1,156.5	1,473.9	2,014.2	2,519.1	2,374.1	2,139.0	14,409	5.5%	59.7%	10.1%
Fjarskiptaþjónusta	117.3	120.6	188.8	160.8	286.7	142.9	104.0	130.2	1,251	0.5%	11.0%	0.5%
Upplýsingaþjónusta	421.2	89.3	53.0	115.7	144.6	102.3	130.8	5.1	1,062	0.4%	-98.8%	0.3%
Önnur viðskiptaþjónusta	4,544	4,606	3,126	2,736	2,497	2,302	2,025	3,090	24,926	9.5%	-32.0%	10.7%
Tækniþjónusta og önnur viðskipta	2,751.8	2,417.0	1,898.3	1,792.2	1,948.2	1,495.6	1,319.9	2,280.0	15,903	6.1%	-17.1%	7.3%
Sérfræði-, stjórnunar- og ráðgjaf.	1,716.9	2,161.2	1,037.9	940.4	543.2	743.6	701.9	809.5	8,655	3.3%	-52.9%	3.2%
Rannsókna- og þróunarþjónusta	75.6	27.7	190.0	3.2	5.8	62.8	3.4	0.0	369	0.1%	-100.0%	0.1%
Menningar, afþreyj. og pers.leg þj	40	23	229	230	220	101	131	339	1,314	0.5%	742.3%	0.8%
Opinber þjónusta ót.a.	56	80	56	57	58	59	61	62	488	0.2%	12.2%	0.3%
Þjónusta ót.a.	332	1,501	1,964	2,591	3,634	913	1,319	1,674	13,928	5.3%	403.9%	5.6%
Heildarþjónusta	44,967	44,840	35,194	33,506	33,800	28,829	22,657	18,022	261,814	100%	-60%	100%
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári ISK (í %)		-0.3%	-21.5%	-4.8%	0.9%	-14.7%	-21.4%	-20.5%			-59.9%	
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári DKK (í %)		4.5%	-16.9%	4.1%	11.7%	-19.4%	-26.8%	-29.4%			-57.9%	

[1] *hlutfallsleg skipting 2018-2020*

Samdráttur var í útflutningi þjónustu á milli ára allt tímabilið að undanskyldu árinu 2017 er útflutningur jókst lítillega, eða um 0,9% (11,7% aukning a.t.t. gengis krónunnar). Verulegur samdráttur var í flugsamgöngum (94%) og póst- og hraðboðaþjónustu (81%) á milli 2013 og 2020 og áhrif Corona-faraldursins greinileg í fyrrnefnda liðnum þar sem 62% samdráttur var árið 2020 samanborið við árið á undan.

Vöxtur var í útflutningi sjóflutninga fram til 2018 en svo dró aðeins úr útflutningsverðmætinu síðustu tvö ár tímabilsins. Verulegur kippur var í öðrum samgöngum árið 2020 og svarar árið til ríflega fjórðungs útflutnings tímabilsins. Gjöld fyrir notkun hugverka og tölvuþjónusta voru í nokkuð stöðugum vexti allt tímabilið en lítilsháttar breytingar í útflutningi fjarskiptaþjónustu, að undanskildu árinu 2017. Heldur dró úr útflutningi sérfræði-, stjórnunar- og ráðgjafaþjónustu er leið á tímabilið og útflutningsverðmæti rannsókna- og þróunarþjónustu náði hámarki árið 2015 sem og menningar-, afþreyingar- og persónulegrar þjónustu árið 2020, en 25,8% síðarnefnda liðsins, féll á það ár.

SVÍÞJÓÐ

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL SVÍÞJÓÐAR

Heildarútflutningur til Svíþjóðar á tímabilinu 2013 til 2020 nam 190,5 mkr. og dróst saman á hverju ári (alls um tæp 50%), að undanskildu árinu 2016 er um 6,6% aukningu var að ræða á milli ára. Heildarvöruútflutningur nam rúmum 25 mkr. og jókst um 59,1% á milli áranna 2013 og 2020. Á sama tíma dróst þjónustuútflutningur saman um 60,3% og nam alls 165,5 mkr. Talsverður samdráttur var í samgöngum og flutningum allt tímabilið, einkum og sér í lagi á árinu 2020, sem og í ferðalögum.

Hlutur vöruútflutnings í heildarútflutningi til Svíþjóðar jókst á tímabilinu, úr 9,1% árið 2013 í 28,6% árið 2020 (13,1% í heild). Hlutfall Svíþjóðar í heildarútflutningi Íslands var á tímabilinu 2%, þar af í vöruútflutningi 0,5% og 3,5% í útflutningi þjónustu.

Ársmeðalgengi sænsku krónunnar gagnvart þeirri íslensku var 18,78 árið 2013 og 14,75 árið 2020, eða styrking sem svarar 21,4%. Gengi krónunnar styrktist á tímabilinu 2013-2018 en veiktist árin 2019 og 2020. Að teknu tilliti til gengisbreytinga, var um 35,7% samdrátt að ræða í heildarútflutningi til Svíþjóðar á milli áranna 2013 og 2020.

Á tímabilinu voru alls fluttar inn vörur og þjónusta frá Svíþjóð fyrir 348,2 mkr., þar af vörur fyrir 238,3 mkr. og þjónusta fyrir 109,9 mkr. Viðskiptajöfnuður tímabilsins var því neikvæður um 157,6 mkr. (vöruskiptajöfnuður neikvæður um 213,2 mkr. og en þjónustujöfnuður jákvæður um 55,6 mkr.), eða sem samsvarar 82,7% af heildarútflutningi tímabilsins.

Mynd 12: Heildarútflutningur vöru og þjónustu til Svíþjóðar 2013-2020, samanborið við Norðurlönd í heild

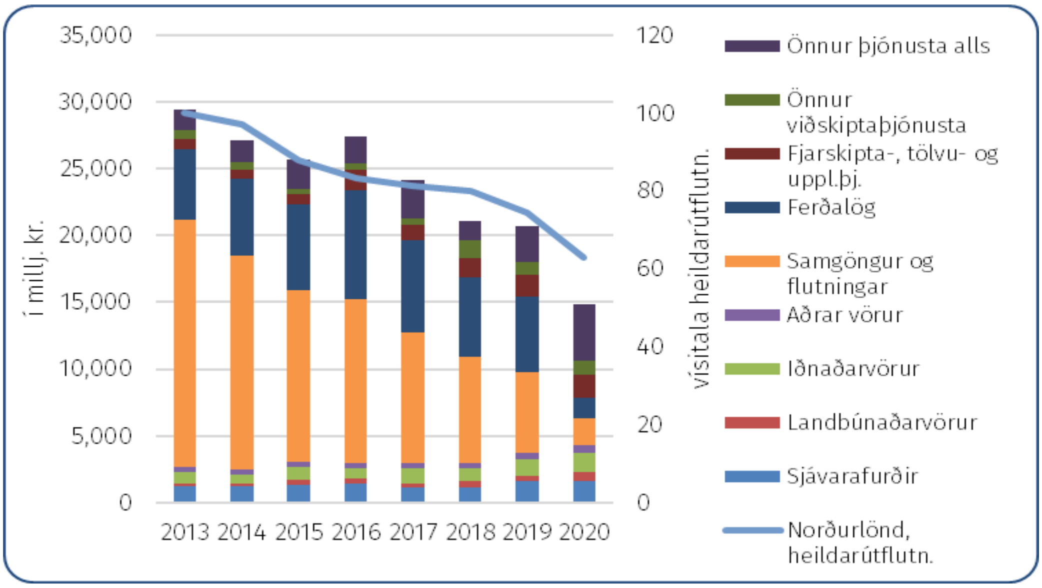

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL SVÍÞJÓÐAR

Alls voru fluttar út vörur til Svíþjóðar fyrir 25 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið jókst um 1,6 mkr. á milli áranna 2013 (2,7 mkr) og 2020 (4,3 mkr.), eða um 59,1%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar jókst útflutningsverðmæti um 102,5% á milli þessara ára, í sænskum kr. talið.

Sjávarafurðir voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 42,6% hlutdeild og svo iðnaðarvörur með 32,2% og aðrar vörur 13,3%. Fimm stærstu útflutningstegundirnar, þorskur, grásleppa, silungur (eldisfiskur), annar botnfiskur og önnur matvara, stóðu undir 35,3% vöruútflutnings tímabilsins, þar af þær þrjár fyrstnefndu um tæpum fjórðungi, eða 22,4%. Mest aukning var þó í útflutningi landbúnaðaravara, einkum silungi sem stóð undir ríflega helmingi útflutnings þess flokks á tímabilinu.

Mynd 13: Vöruútflutningur til Svíþjóðar 2013-2020

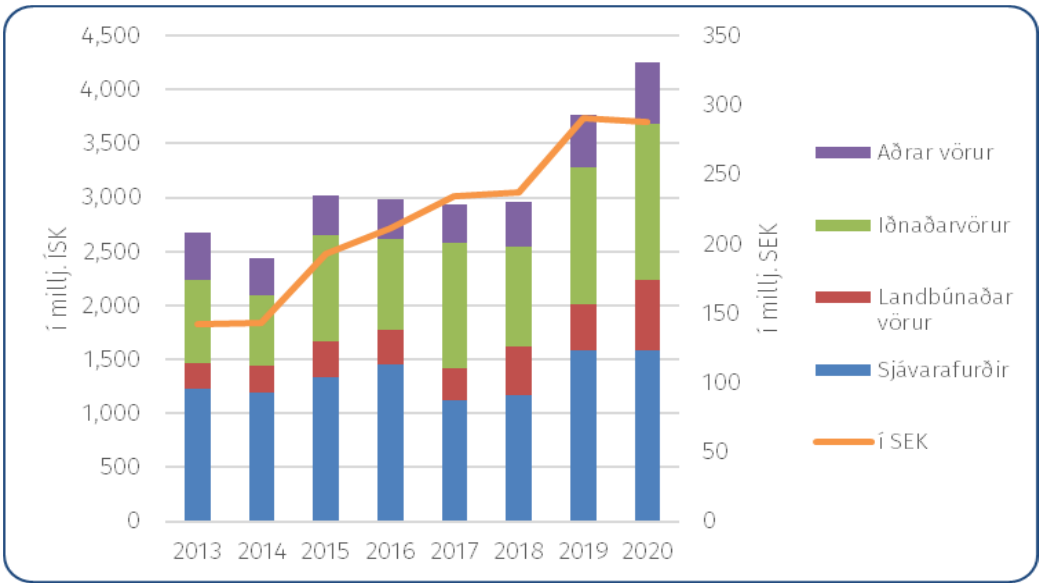

Á tímabilinu var flutt út garn, þ.m.t. lopi, fyrir tæpan hálfan milljarð, en 61.5% útflutnings garns til Norðurlandanna, fór til Svíþjóðar. Ál og álafurðir voru fluttar út til Svíþjóðar á árum 2017-2020 og stóðu undir 7% útflutningsins sé horft sérstaklega til þeirra ára.

Tafla 12: Vöruútflutningur til Svíþjóðar 2013-2020

Vöruútflutningur í milljónum kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % flokkur	í % heild	Br. 20/13	í % 18-20
Sjávarafurðir	1,227	1,193	1,331	1,456	1,120	1,165	1,587	1,589	10,667	100%	42.6%	30%	39.6%
Þorskur	107.8	181.9	149.0	260.4	231.8	201.9	369.9	641.1	2,144	20.1%	8.6%	495%	11.1%
Grásleppa	124.7	181.8	305.9	303.8	260.5	301.9	314.7	135.9	1,929	18.1%	7.7%	9%	6.9%
Annar botnfiskur	365.6	167.4	102.6	152.4	116.6	119.7	290.6	220.1	1,535	14.4%	6.1%	-40%	5.7%
Langa	200.7	201.9	187.8	197.5	177.2	158.9	192.7	200.6	1,517	14.2%	6.1%	0%	5.0%
Ufsi	82.9	105.1	145.7	167.7	79.5	103.4	115.1	170.5	970	9.1%	3.9%	106%	3.5%
Rækja	145.0	144.5	40.1	104.5	47.8	3.2	51.2	26.8	563	5.3%	2.3%	-82%	0.7%
Loðna	25.4	37.4	66.6	86.4	54.9	72.7	41.9	1.2	387	3.6%	1.5%	-95%	1.1%
Aðrar sjávarafurðir ó.ta.	174.4	173.1	332.8	183.0	151.4	203.5	210.7	193.0	1,622	15.2%	6.5%	11%	5.5%
Landbúnaðarvörur	234	251	339	321	297	454	422	649	2,966	100%	11.9%	177%	13.9%
Silungur	87.5	121.7	136.7	127.5	121.9	217.7	308.6	414.1	1,536	51.8%	6.1%	373%	8.6%
Hestar	123.7	80.7	114.4	158.7	76.1	108.2	78.8	168.0	909	30.6%	3.6%	36%	3.2%
Afurðir sauðfjár	13.0	32.2	67.8	12.9	92.0	118.7	11.7	34.8	383	12.9%	1.5%	168%	1.5%
Aðrar landbúnaðarvörur ó.ta.	9.9	16.7	19.9	21.4	7.0	9.3	22.5	32.2	139	4.7%	0.6%	225%	0.6%
Iðnaðarvörur	779	652	983	837	1,162	929	1,267	1,443	8,051	100%	32.2%	85%	33.2%
Önnur matvara	4.9	148.9	193.3	196.6	206.8	244.3	314.7	384.7	1,694	21.0%	6.8%	---	8.6%
Ál og álafurðir	0.0	0.0	16.0	0.0	305.9	208.4	163.3	345.9	1,040	12.9%	4.2%	n/a	6.5%
Kísiljárn	160.0	90.6	147.4	100.7	42.6	99.7	93.8	24.0	759	9.4%	3.0%	-85%	2.0%
Fiskmeti	8.3	16.1	200.2	216.1	127.6	22.4	7.7	21.0	619	7.7%	2.5%	153%	0.5%
Garn, þ.m.t. lopi	32.8	28.1	19.6	29.6	37.9	62.5	95.9	186.8	493	6.1%	2.0%	470%	3.1%
Sælgæti	68.3	45.0	45.7	53.8	49.3	48.9	49.1	70.4	431	5.3%	1.7%	3%	1.5%
Aðrar iðnaðarvörur	279.2	118.5	201.0	110.8	265.6	132.0	336.3	185.9	1,629	20.2%	6.5%	-33%	6.0%
Aðrar iðnaðarvörur ó.ta.	225.0	204.3	160.0	129.3	126.1	111.0	206.0	224.5	1,386	17.2%	5.5%	0%	4.9%
Aðrar vörur	433	341	369	369	358	406	493	570	3,338	100%	13.3%	32%	13.4%
Önnur jarðefni	51.0	23.8	90.0	40.0	56.9	77.8	132.3	145.7	618	18.5%	2.5%	186%	3.2%
Aðrar vörur t. endurv. eða eyð	61.2	51.1	52.7	62.1	73.5	75.5	75.8	89.9	542	16.2%	2.2%	47%	2.2%
Pappírsvörur til endurvinnslu	32.3	27.1	26.3	34.7	27.7	34.4	24.1	37.7	244	7.3%	1.0%	17%	0.9%
Aðrar vörur	284.7	226.1	127.2	211.6	174.7	161.1	188.0	117.0	1,490	44.7%	6.0%	-59%	4.2%
Aðrar vörur ó.ta.	3.3	13.0	73.0	20.3	25.0	57.2	72.3	179.8	444	13.3%	1.8%	---	2.8%
Samtals	2,672	2,437	3,022	2,982	2,936	2,954	3,768	4,252	25,022	100%	100%	59%	100%
Br. frá fyrra ári ISK (í %)		-8.8%	24.0%	-1.3%	-1.5%	0.6%	27.5%	12.8%				59.1%	
Br. frá fyrra ári SEK (í %)		0.6%	35.0%	9.3%	11.2%	1.1%	22.5%	-0.8%				102.5%	

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL SVÍÞJÓÐAR

Útflutningur þjónustu til Svíþjóðar nam alls 165,5 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið dróst saman um 16,2 mkr. á milli áranna 2013 (26,8 mkr.) og 2020 (10,6 mkr.), eða um 60,3%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar dróst útflutningsverðmæti saman um 49,5% á milli þessara ára, í sænskum kr. talið.

Mynd 14: Þjónustuútflutningur til Svíþjóðar 2013-2020

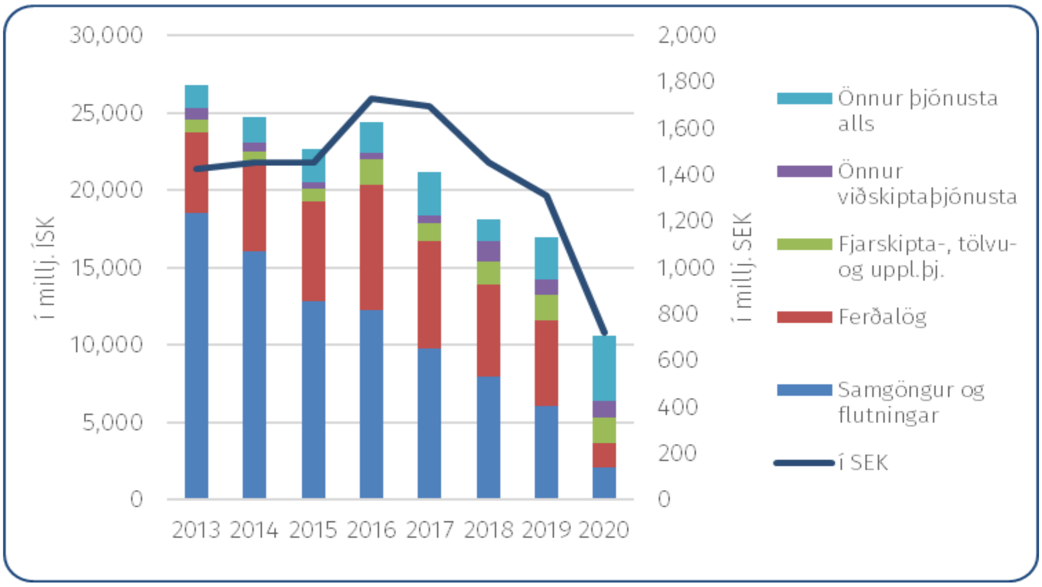

Samgöngur og flutningar voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 51,7% hlutdeild og svo ferðalög með 27,5% og fjarskipta-, tölvu- og upplýsingaþjónusta 5,9%. Þrír stærstu útflutningsliðirnir, flugsamgöngur, ferðalög og tölvuþjónusta, stóðu undir 79,4% þjónustuútflutnings tímabilsins.

Tafla 13: Þjónustuútflutningur til Svíþjóðar 2013-2020

Þjónustuútflutningur *í milljónum kr.*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % heild	Br. 20/13	í % [1] 18-20
Samgöngur og flutningar	18,546	16,049	12,877	12,270	9,809	7,934	6,030	2,070	85,584	51.7%	-88.8%	35.1%
Flugsamgöngur	17,721.7	15,158.5	11,886.7	11,187.9	8,742.3	6,816.4	4,880.0	818.9	77,212	46.6%	-95.4%	27.4%
Sjóflutningar	632.1	694.9	784.8	875.1	846.2	886.9	818.7	887.2	6,426	3.9%	40.4%	5.7%
Aðrar samgöngur	128.1	141.3	139.7	141.3	158.4	167.2	253.9	293.0	1,423	0.9%	128.7%	1.6%
Póst- og hraðboðaþjónusta	64.5	54.2	65.7	65.7	62.1	62.9	77.0	70.5	523	0.3%	9.3%	0.5%
Ferðalög	5,208	5,804	6,426	8,114	6,879	5,973	5,586	1,559	45,548	27.5%	-70.1%	28.7%
Gjöld fyrir notkun hugverka ót.a.	932	427	265	149	247	358	584	1,046	4,007	2.4%	12.2%	4.3%
Fjarskipta-, tölvu- og uppl.þj.	775	646	775	1,588	1,213	1,481	1,637	1,717	9,831	5.9%	121.6%	10.6%
Tölvuþjónusta	601.7	546.4	695.1	1,480.2	1,091.1	1,360.2	1,472.6	1,439.5	8,687	5.2%	139.2%	9.3%
Fjarskiptaþjónusta	35.4	28.7	41.3	64.4	77.5	111.2	146.4	201.5	706	0.4%	469.2%	1.0%
Upplýsingaþjónusta	137.7	71.2	38.1	42.9	44.5	9.5	18.2	75.6	438	0.3%	-45.1%	0.2%
Önnur viðskiptaþjónusta	739	559	405	480	464	1,356	998	1,051	6,052	3.7%	42.2%	7.4%
Tækniþjónusta og önnur viðskipta	464.3	295.0	228.2	260.3	294.8	326.7	455.8	614.3	2,939	1.8%	32.3%	3.1%
Sérfræði-, stjórnunar- og ráðgjaf.	200.8	260.5	130.7	214.0	168.8	216.9	396.9	330.8	1,919	1.2%	64.7%	2.1%
Rannsókna- og þróunarþjónusta	73.9	3.9	45.8	6.0	0.5	812.4	145.0	105.8	1,193	0.7%	43.2%	2.3%
Menningar, afþreyj. og pers.leg þj	396	354	620	197	198	221	117	740	2,842	1.7%	86.7%	2.4%
Opinber þjónusta ót.a.	56	66	42	43	43	44	46	47	385	0.2%	-15.8%	0.3%
Þjónusta ót.a.	136	826	1,280	1,590	2,333	760	1,956	2,394	11,274	6.8%	---	11.2%
Heildarþjónusta	26,787	24,730	22,688	24,431	21,186	18,127	16,953	10,622	165,523	100%	-60%	100%
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári ISK (í %)		-7.7%	-8.3%	7.7%	-13.3%	-14.4%	-6.5%	-37.3%			-60.3%	
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári SEK (í %)		1.8%	-0.1%	19.2%	-2.1%	-14.0%	-10.2%	-44.9%			-49.5%	

[1] *hlutfallsleg skipting 2018-2020*

Samdráttur var í útflutningi þjónustu á milli ára allt tímabilið að undanskyldu árinu 2016 er útflutningur jókst um 7,7% á milli ára. Verulegur samdráttur var í flugsamgöngum (95%) og ferðalögum (70%) milli 2013 og 2020 og áhrif Corona-faraldursins greinileg, en árið 2020 var 83,2% samdráttur í fyrrnefnda liðnum og 72,1% í þeim síðarnefnda, samanborið við árið á undan.

Nokkuð stöðugur vöxtur var í útflutningi sjóflutninga og annarra samgangna allt tímabilið og sömuleiðis talsverður í útflutningi tölvuþjónustu og fjarskiptaþjónustu. Útflutningur tækniþjónustu og annarrar viðskiptaþjónustu óx jafnt og þétt frá 2015 og tæplega helmingur útflutningsverðmætis menningar-, afþreyingar- og persónulegrar þjónustu féll á tvö ár, 2015 og 2020. Talsvert var flutt út af upplýsingaþjónustu á árinu 2013 en töluvert minna öll hin ár tímabilsins og árlegar sveiflur stórar.

FÆREYJAR

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL FÆREYJA

Heildarútflutningur til Færeyja á tímabilinu 2013 til 2020 nam 63,7 mkr. og jókst um 25,7%. Miklar sveiflur voru á milli ára, í þrjú skipti var um aukningu að ræða á milli ára (mest 54,7% árið 2020) og fjórum sinnum var um samdrátt að ræða (mest 23,9% árið 2017). Heildarvöruútflutningur nam 43,9 mkr. og jókst um 21,4% á milli áranna 2013 og 2020. Á sama tíma jókst þjónustuútflutningur um 37,1% og nam alls 19,8 mkr.

Hlutur vöruútflutnings í heildarútflutningi til Færeyja var nokkuð stöðugur á tímabilinu, en dróst þó lítillega saman, úr 72,7% árið 2013 í 70,3% árið 2020 (68,9% í heild). Hlutfall Færeyja í heildarútflutningi Íslands var á tímabilinu 0,7%, þar af í vöruútflutningi 0,9% og 0,4% í útflutningi þjónustu.

Ársmeðalgengi dönsku krónunnar gagnvart þeirri íslensku var 21,77 árið 2013 og 20,73 árið 2020, eða styrking sem svarar 4,8%. Gengi krónunnar styrktist á tímabilinu 2013-2017 en veiktist árin 2018-2020. Að teknu tilliti til gengisbreytinga, var um 32% aukningu að ræða í heildarútflutningi til Færeyja á milli áranna 2013 og 2020.

Á tímabilinu voru alls fluttar inn vörur og þjónusta frá Færeyjum fyrir 65 mkr., þar af vörur fyrir 22,1 mkr. og þjónusta fyrir 42,9 mkr. Viðskiptajöfnuður tímabilsins var því neikvæður um 1,3 mkr. (vöruskiptajöfnuður jákvæður um 21,8 mkr. og en þjónustujöfnuður neikvæður um 23,1 mkr.), eða sem samsvarar 2,1% af heildarútflutningi tímabilsins.

Mynd 15: Heildarútflutningur vöru og þjónustu til Færeyja 2013-2020, samanborið við Norðurlönd í heild

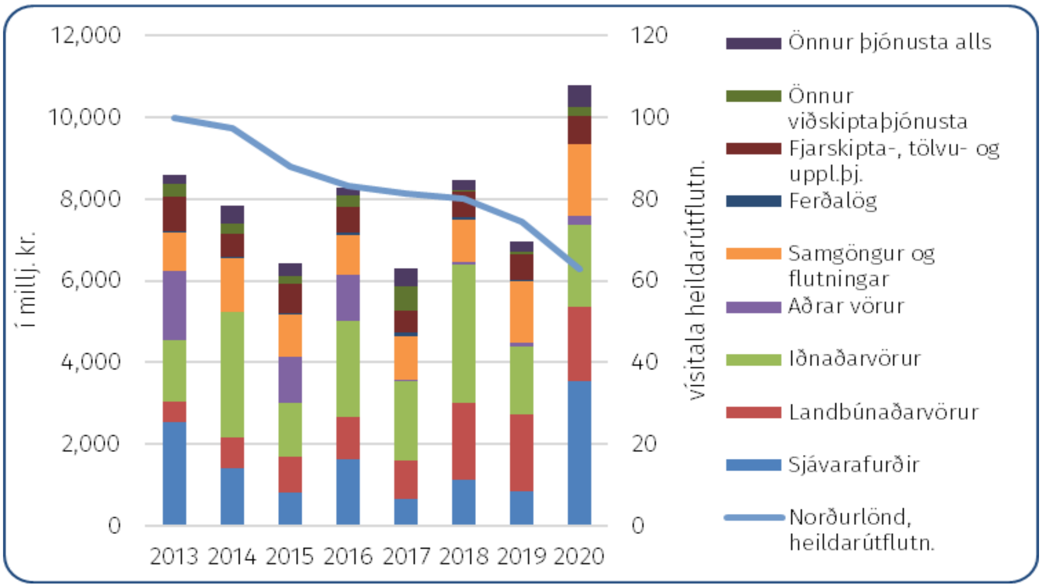

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL FÆREYJA

Alls voru fluttar út vörur til Færeyja fyrir 43,9 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið jókst um 1,3 mkr. á milli áranna 2013 (6,2 mkr.) og 2020 (7,6 mkr.), eða um 21,4%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar jókst útflutningsverðmæti um 27,5% á milli þessa ára, í dönskum kr. talið.

Iðnaðarvörur voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 39,1% hlutdeild og svo sjávarafurðir með 28,7% og landbúnaðarvörur 22,2%. Fimm stærstu útflutningstegundirnar, notuð skip, eldislax, loðna, annar eldisfiskur og afurðir sauðfjár, stóðu undir 36,2% vöruútflutnings tímabilsins, þar af þær þrjár fyrstnefndu um tæpum fjórðungi, eða 24,6%. Mikil aukning var í útflutningi eldisfisks og einstök viðskipti vógu þungt í útflutningi notaðra skipa á árunum 2013, 2015 og 2016. Athygli vegur vægi annarra iðnaðarvara sem var 33,8% af útflutningi iðnaðarvara á tímabilinu og forvitnilegt hvaða vörur flokkast þar undir. Mikilar sveiflur voru í útflutningnum, bæði á milli ára og á milli og innan einstakra flokka og tegunda.

Mynd 16: Vöruútflutningur til Færeyja 2013-2020

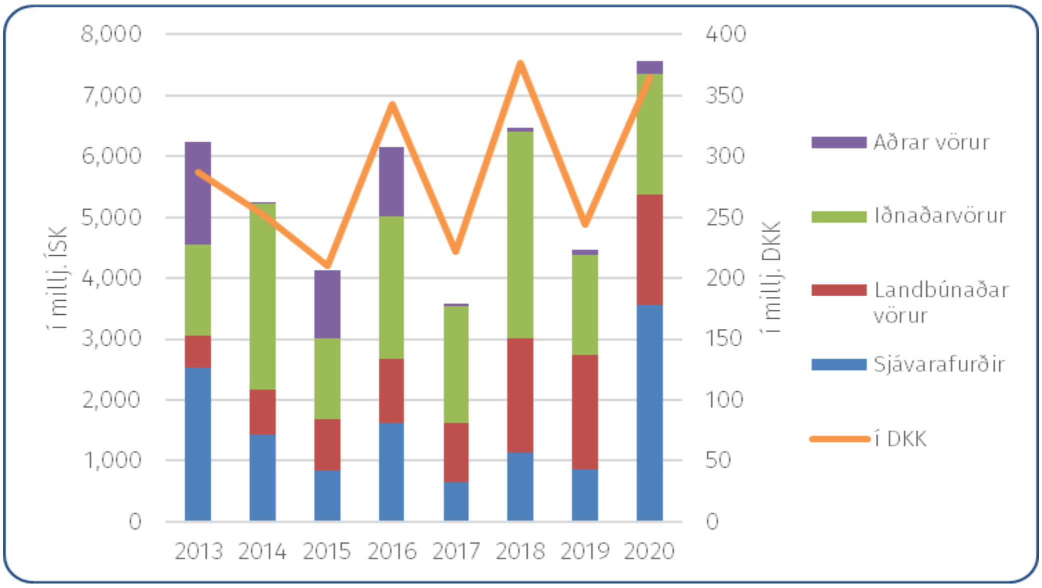

Tafla 14: Vöruútflutningur til Færeyja 2013-2020

Vöruútflutningur í milljónum kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % flokkur	í % heild	Br. 20/13	í % 18-20
Sjávarafurðir	2,529	1,421	829	1,622	646	1,142	853	3,555	12,596	100%	28.7%	41%	30.0%
Loðna	1,461.3	79.0	318.5	240.3	0.0	294.5	0.0	947.8	3,341	26.5%	7.6%	-35%	6.7%
Síld	15.3	485.6	0.3	5.4	183.6	307.2	84.3	1,032.3	2,114	16.8%	4.8%	---	7.7%
Makríll	0.0	0.0	234.5	268.1	16.5	41.5	153.0	873.9	1,588	12.6%	3.6%	n/a	5.8%
Annar botnfiskur	0.2	529.3	0.1	539.9	0.0	0.0	27.0	54.2	1,151	9.1%	2.6%	---	0.4%
Kolmunni	336.3	112.0	0.0	0.0	58.7	139.5	68.3	391.5	1,106	8.8%	2.5%	16%	3.2%
Annar uppsjávarfiskur	225.7	39.4	144.7	391.8	0.0	0.0	0.0	0.0	802	6.4%	1.8%	-100%	0.0%
Þorskur	60.7	85.5	62.6	46.7	55.4	109.1	132.3	130.5	683	5.4%	1.6%	115%	2.0%
Ýsa	79.0	46.4	36.5	58.9	41.6	49.1	32.9	55.9	400	3.2%	0.9%	-29%	0.7%
Aðrar sjávarafurðir	334.2	11.5	2.0	42.3	10.9	26.7	53.2	10.0	491	3.9%	1.1%	-97%	0.5%
Aðrar sjávarafurðir ó.ta.	16.3	32.1	29.7	28.4	279.6	174.4	301.8	58.4	921	7.3%	2.1%	258%	2.9%
Landbúnaðarvörur	516	751	863	1,053	966	1,878	1,885	1,822	9,732	100%	22.2%	253%	30.2%
Lax	175.3	275.1	384.8	262.0	1.3	777.3	991.5	742.1	3,609	37.1%	8.2%	323%	13.6%
Annar eldisfiskur	0.0	28.9	104.3	401.6	590.0	666.4	463.0	595.4	2,850	29.3%	6.5%	n/a	9.3%
Afurðir sauðfjár	257.0	261.0	260.0	274.6	270.7	303.5	297.2	306.7	2,231	22.9%	5.1%	19%	4.9%
Mjólkurvörur	24.2	82.7	33.9	49.8	52.9	45.2	48.5	60.8	398	4.1%	0.9%	151%	0.8%
Aðrar landbúnaðarvörur	52.1	90.7	72.6	59.9	48.1	61.3	77.4	96.9	559	5.7%	1.3%	86%	1.3%
Aðrar landbúnaðarvörur ó.ta.	7.2	12.3	7.4	4.8	3.0	23.8	7.4	19.7	86	0.9%	0.2%	174%	0.3%
Iðnaðarvörur	1,508	3,059	1,321	2,336	1,919	3,391	1,643	1,988	17,164	100%	39.1%	32%	37.9%
Málmur og málmvörur	93.7	404.0	95.7	66.0	226.9	657.6	75.3	40.9	1,660	9.7%	3.8%	-56%	4.2%
Jarðolíur og olíuvörur	81.3	190.0	116.4	132.7	81.7	197.4	270.9	383.9	1,454	8.5%	3.3%	372%	4.6%
Vélar til matvælaframleiðslu	24.2	389.9	41.8	207.4	28.0	308.8	187.2	95.0	1,282	7.5%	2.9%	293%	3.2%
Vörur til fiskveiða ót.a.	180.6	128.6	88.9	74.7	192.4	43.2	76.6	115.1	900	5.2%	2.1%	-36%	1.3%
Umbúðir	164.7	295.7	216.6	74.3	71.9	24.2	19.2	26.4	893	5.2%	2.0%	-84%	0.4%
Steinull	95.2	73.1	94.7	77.2	65.0	77.5	154.1	250.3	887	5.2%	2.0%	163%	2.6%
Ál og álafurðir	101.4	109.4	39.1	32.8	288.6	251.4	29.2	32.1	884	5.2%	2.0%	-68%	1.7%
Fiskinet, -línur, kaðlar o.þ.h.	92.7	75.4	32.1	36.5	126.0	39.4	64.0	54.1	520	3.0%	1.2%	-42%	0.9%
Önnur matvara	42.0	46.8	42.1	49.6	42.8	67.8	83.8	104.4	479	2.8%	1.1%	149%	1.4%
Drykkjarvörur	58.8	51.7	57.4	59.8	58.7	53.2	62.6	58.3	461	2.7%	1.0%	-1%	0.9%
Aðrar iðnaðarvörur	333.3	1,041.3	322.0	1,311.6	604.6	1,187.6	383.1	619.8	5,803	33.8%	13.2%	86%	11.8%
Aðrar iðnaðarvörur ó.ta.	240.0	253.0	173.9	213.3	131.9	482.9	236.9	207.4	1,939	11.3%	4.4%	-14%	5.0%
Aðrar vörur	1,688	14	1,115	1,144	55	51	95	211	4,373	100%	10.0%	-87%	1.9%
Notuð skip	1,675.0	0.0	1,090.4	1,091.0	0.0	0.0	1.8	0.0	3,858	88.2%	8.8%	-100%	0.0%
Bílar, notaðir eða endurseldir	9.4	4.1	15.7	45.6	43.0	8.9	88.2	71.3	286	6.5%	0.7%	659%	0.9%
Aðrar vörur	4.0	8.2	4.1	5.0	9.9	36.3	4.8	139.2	212	4.8%	0.5%	---	1.0%
Aðrar vörur ó.ta.	0.0	1.3	4.4	2.7	1.7	5.7	0.0	0.9	17	0.4%	0.0%	n/a	0.0%
Samtals	6,241	5,244	4,127	6,155	3,585	6,461	4,476	7,575	43,865	100%	100%	21%	100%
Br. frá fyrra ári ISK (í %)		-16.0%	-21.3%	49.1%	-41.7%	80.2%	-30.7%	69.3%				21.4%	
Br. frá fyrra ári DKK (í %)		-11.9%	-16.7%	63.0%	-35.5%	70.4%	-35.5%	50.1%				27.5%	

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL FÆREYJA

Útflutningur þjónustu til Færeyja nam alls 19,8 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið jókst um 0,9 mkr. á milli áranna 2013 (2,3 mkr.) og 2020 (3,2 mkr.), eða um 37,1%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar jókst útflutningsverðmæti um 43,9% á milli þessara ára, í dönskum kr. talið.

Mynd 17: Þjónustuútflutningur til Færeyja 2013-2020

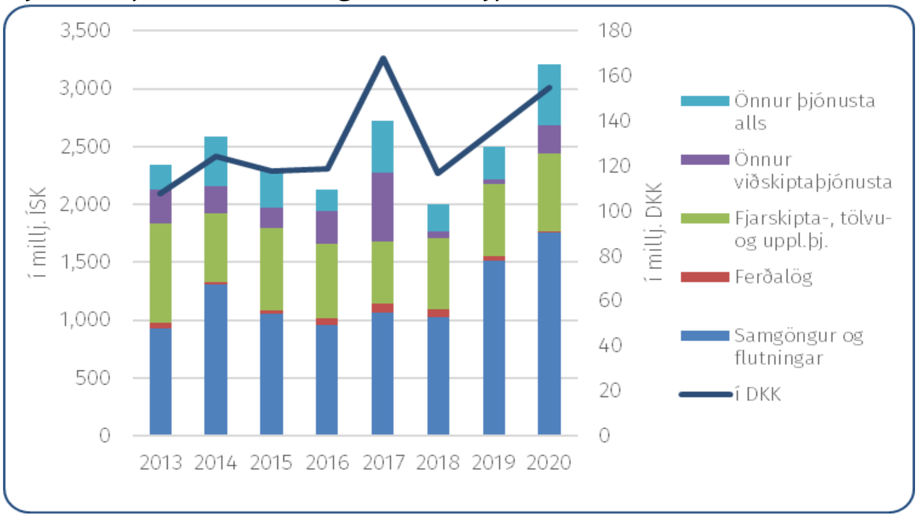

Samgöngur og flutningar voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 48,6% hlutdeild og svo fjarskipta-, tölvu- og upplýsingaþjónusta með 26,6% og önnur viðskiptaþjónusta 9,7%. Þrír stærstu útflutningsliðirnir, sjóflutningar, fjarskiptaþjónusta og aðrar samgöngur, stóðu undir 69% þjónustuútflutnings tímabilsins.

Tafla 15: Þjónustuútflutningur til Færeyja 2013-2020

Þjónustuútflutningur *í milljónum kr.*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % heild	Br. 20/13	í % [1] 18-20
Samgöngur og flutningar	**931**	**1,306**	**1,053**	**961**	**1,068**	**1,028**	**1,515**	**1,759**	**9,622**	**48.6%**	**89.0%**	**55.8%**
Sjóflutningar	574.4	956.6	736.0	624.3	806.0	725.8	884.8	1,075.5	6,383	32.3%	87.2%	34.9%
Aðrar samgöngur	273.8	251.8	215.9	199.6	202.8	224.3	521.8	645.5	2,536	12.8%	135.8%	18.1%
Flugsamgöngur	82.8	97.2	101.4	137.4	59.4	77.6	108.9	38.2	703	3.6%	-53.9%	2.9%
Póst- og hraðboðaþjónusta	0.0	0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0	0.0%	n/a	0.0%
Ferðalög	**45**	**24**	**27**	**53**	**76**	**63**	**36**	**13**	**336**	**1.7%**	**-71.5%**	**1.5%**
Gjöld fyrir notkun hugverka ót.a.	**1**	**2**	**4**	**5**	**6**	**7**	**10**	**12**	**48**	**0.2%**	**---**	**0.4%**
Fjarskipta-, tölvu- og uppl.þj.	**857**	**591**	**720**	**642**	**531**	**621**	**629**	**673**	**5,264**	**26.6%**	**-21.5%**	**25.0%**
Fjarskiptaþjónusta	733.5	521.3	648.2	601.0	494.2	566.4	577.9	599.7	4,742	24.0%	-18.2%	22.6%
Tölvuþjónusta	40.9	69.7	71.4	41.4	36.7	36.4	44.7	72.8	414	2.1%	78.0%	2.0%
Upplýsingaþjónusta	82.1	0.0	0.0	0.0	0.0	18.5	6.6	0.0	107	0.5%	-100.0%	0.3%
Önnur viðskiptaþjónusta	**293**	**232**	**176**	**285**	**596**	**50**	**38**	**241**	**1,911**	**9.7%**	**-17.9%**	**4.3%**
Tækniþjónusta og önnur viðskipta	284.8	223.7	133.2	197.5	291.4	24.7	20.0	233.4	1,409	7.1%	-18.0%	3.6%
Rannsókna- og þróunarþjónusta	0.0	0.0	0.0	65.3	300.4	21.7	2.5	0.0	390	2.0%	n/a	0.3%
Sérfræði-, stjórnunar- og ráðgjaf.	8.2	8.5	42.4	22.4	4.1	4.0	15.8	7.0	112	0.6%	-14.6%	0.3%
Menningar, afþreyj. og pers.leg þj	**81**	**106**	**46**	**57**	**43**	**22**	**143**	**3**	**502**	**2.5%**	**-95.9%**	**2.2%**
Opinber þjónusta ót.a.	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**0.0%**	**-100.0%**	**0.0%**
Þjónusta ót.a.	**131**	**325**	**280**	**127**	**400**	**211**	**124**	**507**	**2,102**	**10.6%**	**287.2%**	**10.9%**
Heildarþjónusta	**2,340**	**2,586**	**2,305**	**2,130**	**2,720**	**2,002**	**2,496**	**3,207**	**19,786**	**100%**	**37%**	**100%**
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári ISK (í %)		10.5%	-10.9%	-7.6%	27.7%	-26.4%	24.7%	28.5%			37.1%	
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári DKK (í %)		15.8%	-5.6%	1.0%	41.4%	-30.4%	16.2%	14.0%			43.9%	

[1] *hlutfallsleg skipting 2018-2020*

Verulegur samdráttur var í ferðalögum og flugsamgöngum á tímabilinu, einkum á milli áranna 2020 og 2019, eða um 65% í hvorum lið fyrir sig.

Jákvæð vaxtarþróun var í útflutningi sjóflutninga og annarra samgagna á tímabilinu en útflutningsverðmæti fyrrnefnda liðsins árið 2020 samanborðið við árið 2013, var næstum tvöfalt, og gott betur í tilfelli síðarnefnda liðsins. Útflutningur tækniþjónustu og annarrar viðskiptaþjónustu tók dýfu á árunum 2018 og 2019 og útflutningsverðmæti rannsókna- og þróunarþjónustu féll nánast eingöngu á tvö ár, 2016 og 2017, og sama má segja um upplýsingaþjónustu, þ.e. árin 2013 og 2018. Verulegar sveiflur voru í útflutningi menningar-, afþreyingar- og persónulegrar þjónustu, þar sem árið 2014 og einkum árið 2019 drógu vagninn.

GRÆNLAND

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL GRÆNLANDS

Heildarútflutningur til Grænlands á tímabilinu 2013 til 2020 nam 58,8 mkr. og jókst um 43,3%. Miklar sveiflur voru á milli ára, í þrjú skipti var um aukningu að ræða á milli ára (mest 192,4% árið 2014) og fjórum sinnum var um samdrátt að ræða (mest 46% árið 2015). Heildarvöruútflutningur nam 37 mkr. og dróst saman um 19,8% á milli áranna 2013 og 2020. Á sama tíma jókst þjónustuútflutningur um 135,6% og nam alls 21,8 mkr. Einstök viðskipti hafa umtalsverð áhrif á samanburð á milli ára.

Hlutur vöruútflutnings í heildarútflutningi til Grænlands var afar sveiflukenndur á tímabilinu og varhugavert að bera saman tímabil, árið 2013 var hlutfall vara 59,4% og 33,2% árið 2020 (62,9% í heild). Hlutfall Grænlands í heildarútflutningi Íslands var á tímabilinu 0,6%, þar af í vöruútflutningi 0,8% og 0,5% í útflutningi þjónustu.

Ársmeðalgengi dönsku krónunnar gagnvart þeirri íslensku var 21,77 árið 2013 og 20,73 árið 2020, eða styrking sem svarar 4,8%. Gengi krónunnar styrktist á tímabilinu 2013-2017 en veiktist árin 2018-2020. Að teknu tilliti til gengisbreytinga, var um 50,5% aukningu að ræða í heildarútflutningi til Grænlands á milli áranna 2013 og 2020.

Á tímabilinu voru alls fluttar inn vörur og þjónusta frá Grænlandi fyrir 29,6 mkr., þar af vörur fyrir 22 mkr. og þjónusta fyrir 7,7 mkr. Viðskiptajöfnuður tímabilsins var því jákvæður um 29,2 mkr. (vöruskiptajöfnuður jákvæður um 15 mkr. og þjónustujöfnuður um 14,2 mkr.), eða sem samsvarar 49,6% af heildarútflutningi tímabilsins.

Mynd 18: Heildarútflutningur vöru og þjónustu til Grænlands 2013-2020, samanborið við Norðurlönd í heild

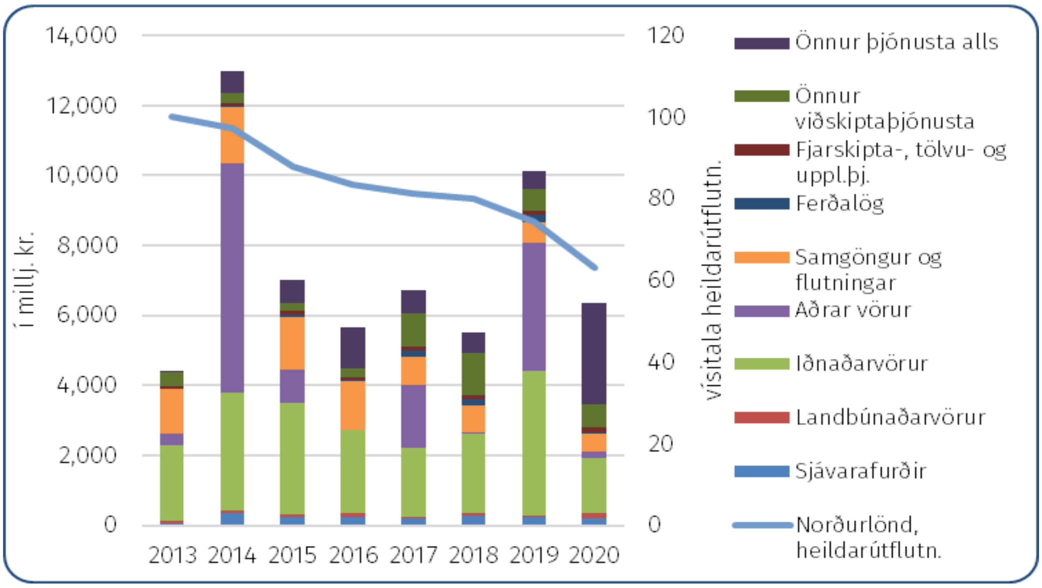

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL GRÆNLANDS

Alls voru fluttar út vörur til Grænlands fyrir 37 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið dróst saman um 0,5 mkr. á milli áranna 2013 (2,6 mkr.) og 2020 (2,1 mkr.), eða um 19,8%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar dróst útflutningsverðmæti saman um 15,8% á milli þessara ára, í dönskum kr. talið.

Iðnaðarvörur voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 56,9% hlutdeild og svo aðrar vörur með 36,6% og sjávarafurðir 4,9%. Fimm stærstu útflutningstegundirnar, jarðolíur og olíuvörur, notuð skip, salt, vörur úr plasti og gúmmí og smokkfiskur, stóðu undir 77,1% vöruútflutnings tímabilsins, þar af þær tvær fyrstnefndu um 70%.

Talsverðar sveiflur voru á milli ára og hlutdeild iðnaðarvara var allt á milli 33% og 87%, sem stafaði annars vegar af árssveiflum innan flokksins og hins vegar af flokknum aðrar vörur, þar sem einstök viðskipti (notuð skip og einnig bílar) höfðu veruleg áhrif, einkum árin 2014, 2017 og 2019.

Mynd 19: Vöruútflutningur til Grænlands 2013-2020

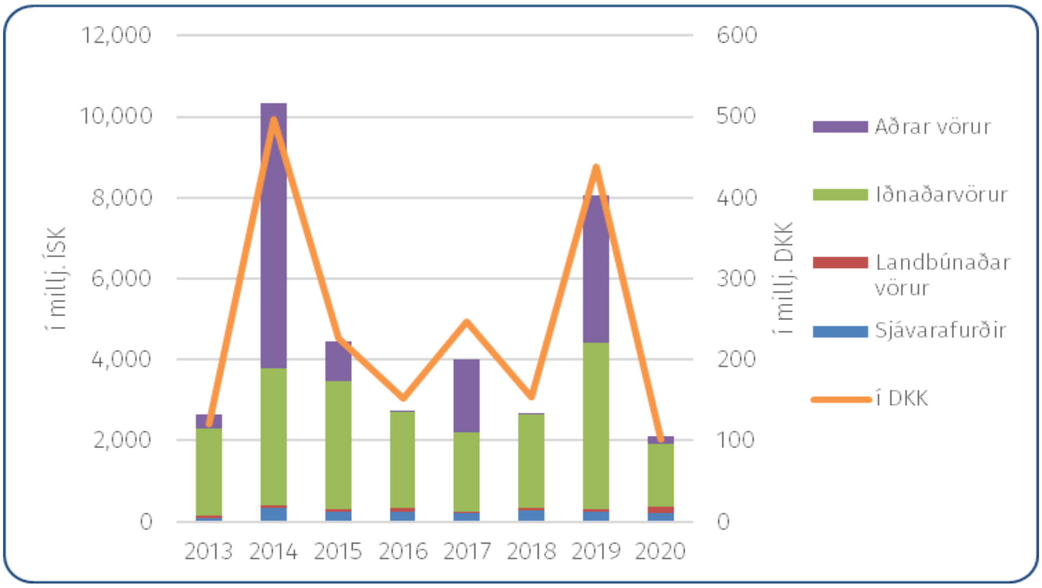

Útflutningur sjávarafurða til Grænlands, stærsta einstaka útflutningsflokks Íslands til Norðurlandanna, var aðeins tæpir 2 mkr. á tímabilinu, eða 4,9% af heildarvöruútflutningi. Smokkfiskur stóð undir ríflega þriðjungi útfluttra sjávarafurða. Vægi landbúnaðarvara var enn minna, 615 milljónir kr., eða 1,7% af heildarútflutningi.

Tafla 16: Vöruútflutningur til Grænlands 2013-2020

Vöruútflutningur í milljónum kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % flokkur	í % heild	Br. 20/13	í % 18-20
Sjávarafurðir	73	343	234	233	199	285	244	200	1,811	100%	4.9%	175%	5.7%
Smokkfiskur	0.0	8.0	53.4	117.1	86.2	93.7	174.3	100.9	634	35.0%	1.7%	n/a	2.9%
Grálúða	0.0	255.4	28.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	284	15.7%	0.8%	n/a	0.0%
Þorskur	11.6	26.5	19.8	15.9	21.5	46.4	26.8	72.8	241	13.3%	0.7%	528%	1.1%
Aðrar sjávarafurðir	49.4	39.5	59.1	75.8	34.1	74.7	24.6	1.1	358	19.8%	1.0%	-98%	0.8%
Aðrar sjávarafurðir ó.ta.	11.7	13.2	73.5	24.0	57.6	70.3	18.7	25.4	294	16.3%	0.8%	117%	0.9%
Landbúnaðarvörur	67	65	69	118	36	58	48	155	615	100%	1.7%	133%	2.0%
Mjólkurvörur	22.6	19.2	21.6	15.7	9.7	12.5	10.8	16.6	129	20.9%	0.3%	-27%	0.3%
Afurðir sauðfjár	3.0	0.3	0.4	56.7	0.3	3.6	2.5	23.5	90	14.7%	0.2%	683%	0.2%
Aðrar landbúnaðarvörur	37.6	40.3	43.1	43.5	25.0	39.8	33.3	110.9	374	60.7%	1.0%	195%	1.4%
Aðrar landbúnaðarvörur ó.ta.	3.3	5.3	3.9	1.8	0.8	2.2	1.0	4.1	22	3.6%	0.1%	24%	0.1%
Iðnaðarvörur	2,151	3,374	3,179	2,369	1,965	2,292	4,117	1,578	21,026	100%	56.9%	-27%	62.3%
Jarðolíur og olíuvörur	1,410.3	2,653.9	2,318.6	1,296.8	1,366.5	1,752.7	1,759.7	730.3	13,289	63.2%	35.9%	-48%	33.1%
Salt	202.0	229.5	183.2	288.0	124.9	16.1	23.0	13.4	1,080	5.1%	2.9%	-93%	0.4%
Vörur úr plasti og gúmmí	52.6	98.4	119.2	95.3	83.5	51.0	164.2	243.3	908	4.3%	2.5%	363%	3.6%
Vörur til fiskveiða ót.a.	43.3	40.0	193.0	60.9	51.1	64.8	35.8	33.0	522	2.5%	1.4%	-24%	1.0%
Fiskinet, -línur, kaðlar o.þ.h.	95.6	34.5	52.1	44.0	38.0	32.7	29.1	14.7	341	1.6%	0.9%	-85%	0.6%
Fiskkassar	8.2	7.1	28.9	74.1	25.0	53.8	55.9	61.9	315	1.5%	0.9%	655%	1.3%
Málmur og málmvörur	111.3	13.6	54.2	44.0	11.0	12.5	31.6	8.0	286	1.4%	0.8%	-93%	0.4%
Umbúðir	4.9	31.6	10.2	48.7	51.5	26.1	25.1	35.1	233	1.1%	0.6%	616%	0.7%
Aðrar iðnaðarvörur	133.4	186.4	162.4	371.5	173.1	223.6	1,969.2	368.6	3,588	17.1%	9.7%	176%	20.0%
Aðrar iðnaðarvörur ó.ta.	89.8	78.5	57.3	45.8	40.6	59.0	23.4	69.9	464	2.2%	1.3%	-22%	1.2%
Aðrar vörur	342	6,557	964	16	1,807	9	3,658	177	13,529	100%	36.6%	-48%	30.0%
Notuð skip	310.0	6,508.5	910.0	0.0	1,800.0	0.0	3,071.9	0.0	12,600	93.1%	34.1%	-100%	24.0%
Bílar, notaðir eða endurseldir	22.2	16.9	31.0	11.5	5.2	5.7	468.5	59.9	621	4.6%	1.7%	170%	4.2%
Aðrar vörur	8.4	27.2	19.9	1.0	0.6	1.4	117.4	116.4	292	2.2%	0.8%	---	1.8%
Aðrar vörur ó.ta.	1.3	4.8	2.6	3.7	1.1	1.4	0.1	0.6	16	0.1%	0.0%	-54%	0.0%
Samtals	2,633	10,339	4,446	2,736	4,007	2,644	8,067	2,110	36,981	100%	100%	-20%	100%
Br. frá fyrra ári ISK (í %)		292.7%	-57.0%	-38.5%	46.5%	-34.0%	205.1%	-73.8%				-19.8%	
Br. frá fyrra ári DKK (í %)		311.6%	-54.5%	-32.7%	62.2%	-37.6%	184.3%	-76.8%				-15.8%	

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL GRÆNLANDS

Útflutningur þjónustu til Grænlands nam alls 21,8 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið jókst um 2,4 mkr. á milli áranna 2013 (1,8 mkr.) og 2020 (4,2 mkr.), eða um 135,6%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar jókst útflutningsverðmæti um 147,5% á milli þessara ára, í dönskum kr. talið.

Mynd 20: Þjónustuútflutningur til Grænlands 2013-2020

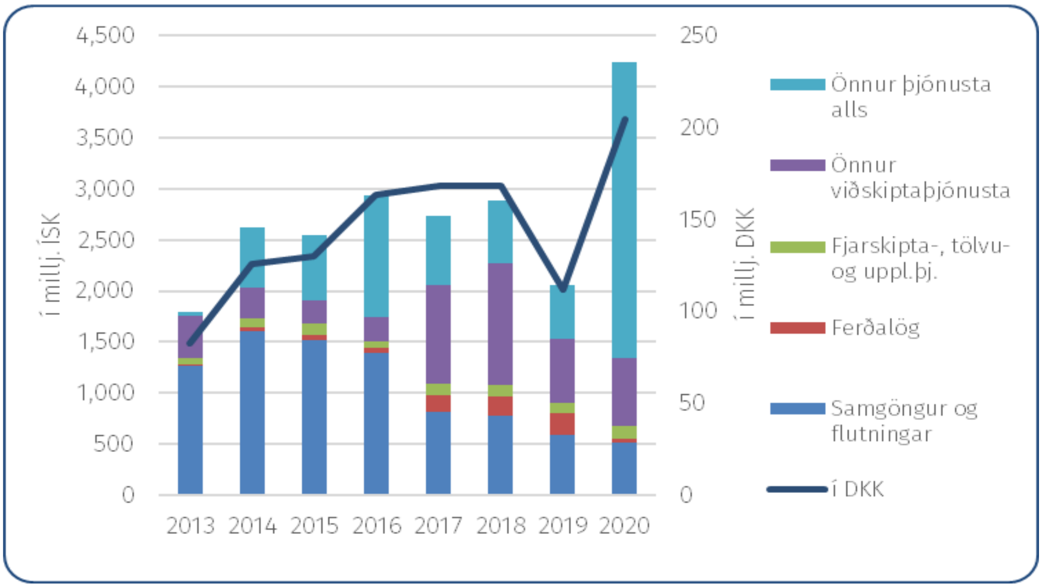

Samgöngur og flutningar voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 38,9% hlutdeild og svo önnur viðskiptaþjónusta með 21,3% og þjónusta ót.a. 31,1%. Þrír stærstu útflutningsliðirnir, flugsamgöngur, tækniþjónusta og önnur viðskiptaþjónusta og sjóflutningar, stóðu undir 57,1% þjónustuútflutnings tímabilsins.

Tafla 17: Þjónustuútflutningur til Grænlands 2013-2020

Þjónustuútflutningur *í milljónum kr.*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % heild	Br. 20/13	í %[1] 18-20
Samgöngur og flutningar	1,262	1,601	1,522	1,390	816	783	594	520	8,487	38.9%	-58.8%	25%
Flugsamgöngur	603.2	621.3	617.8	571.5	576.1	646.3	497.0	384.3	4,518	20.7%	-36.3%	20%
Sjóflutningar	658.1	978.3	904.1	818.2	228.5	134.1	96.5	131.1	3,949	18.1%	-80.1%	5%
Aðrar samgöngur	0.4	0.8	0.3	0.3	11.2	2.4	0.3	4.6	20	0.1%	---	0%
Póst- og hraðboðaþjónusta	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0%	n/a	0%
Ferðalög	17	46	46	50	160	187	204	27	737	3.4%	65.1%	5%
Gjöld fyrir notkun hugverka ót.a.	0	0	1	8	0	0	0	0	9	0.0%	-100.0%	0%
Fjarskipta-, tölvu- og uppl.þj.	59	90	108	71	113	116	105	136	798	3.7%	128.5%	5%
Fjarskiptaþjónusta	58.6	89.6	98.5	67.0	100.6	111.9	103.9	128.5	759	3.5%	119.3%	4%
Tölvuþjónusta	0.6	0.6	9.8	4.1	12.2	4.1	0.7	7.2	39	0.2%	---	0%
Upplýsingaþjónusta	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0%	-100.0%	0%
Önnur viðskiptaþjónusta	420	291	236	239	972	1,183	633	664	4,637	21.3%	58.1%	32%
Tækniþjónusta og önnur viðskiptaþj.	410.1	258.6	233.1	236.6	967.2	646.3	597.4	648.0	3,997	18.3%	58.0%	25%
Sérfræði-, stjórnunar- og ráðgjafaþj.	10.0	32.4	1.2	2.3	4.3	536.1	35.4	16.0	638	2.9%	60.0%	8%
Rannsókna- og þróunarþjónusta	0.0	0.0	1.4	0.0	0.0	1.0	0.0	0.0	2	0.0%	n/a	0%
Menningar, afþreyj. og pers.leg þj.	2	65	6	2	5	118	123	48	369	1.7%	---	4%
Opinber þjónusta ót.a.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0%	n/a	0%
Þjónusta ót.a.	39	527	634	1,178	664	495	406	2,843	6,786	31.1%	---	49%
Heildarþjónusta	1,799	2,620	2,553	2,938	2,729	2,881	2,064	4,239	21,823	100%	136%	119%
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári ISK (í %)		45.7%	-2.6%	15.1%	-7.1%	5.6%	-28.4%	105.4%			135.6%	
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári DKK (í %)		52.7%	3.2%	25.9%	2.8%	-0.2%	-33.3%	82.2%			147.5%	

[1] *hlutfallsleg skipting 2018-2020*

Þjónusta ótalin annars staðar, þ.e. þjónustuliðir sem eru ekki sundurliðaðir í undirliggjandi tölum Hagstofunnar, gerir samanburð einstakra liða erfiðari, sér í lagi árin 2016 og 2020. Útflutningsverðmætið, sem árið 2020 var 135,6% hærra en árið 2013, tók talsvert stökk árið 2014 (45,7% frá fyrra ári) og svo aftur árið 2020 (105,4% frá fyrra ári).

Útflutningur ferðalaga tók dýfu árið 2020 eftir stöðugan vöxt allt fram að því. Útflutningur menningar-, afþreyingar- og persónulegrar þjónustu var talsverður seinni hluta tímabilsins, einkum á árunum 2018 og 2019. Einstök viðskipti höfðu sín áhrif, sérstaklega í útflutningi sérfræði-, stjórnunar-, og ráðgjafaþjónustu árið 2018 (84% heildarútflutnings þess liðar) og þjónustu ótalinni annars staðar árið 2020.

FINNLAND

HEILDARÚTFLUTNINGUR TIL FINNLANDS

Heildarútflutningur til Finnlands á tímabilinu 2013 til 2020 nam 58,3 mkr. og dróst saman um 67,4%. Útflutningurinn var nokkur stöðugur mest allt tímabilið en dróst verulega saman árið 2020, eða um 60,4% frá fyrra ári, vegna verulegs samdráttar í samgöngum, flutningum og í ferðalögum. Heildarvöruútflutningur nam 8,7 mkr. og dróst saman um 52,9% á milli áranna 2013 og 2020. Á sama tíma dróst þjónustuútflutningur saman um 71,2% og nam alls 49,6 mkr.

Hlutur vöruútflutnings í heildarútflutningi til Finnlands dróst saman meira og minna allt tímabilið en sneri svo hressilega til baka árið 2020 vegna hins mikla samdráttar í útfluttri þjónustu. Árið 2013 var hlutfall vara 20,5% og 29,7% árið 2020 (14,8% í heild). Hlutfall Finnlands í heildarútflutningi Íslands var á tímabilinu 0,6%, þar af í vöruútflutningi 0,2% og 1,1% í útflutningi þjónustu.

Ársmeðalgengi evrunnar gagnvart íslensku krónunni var 162,38 árið 2013 og 154,52 árið 2020, eða styrking sem svarar 4,8%. Gengi krónunnar styrktist á tímabilinu 2013-2017 en veiktist árin 2018-2020. Að teknu tilliti til gengisbreytinga, var um 65,8% samdrátt að ræða í heildarútflutningi til Finnlands á milli áranna 2013 og 2020.

Á tímabilinu voru alls fluttar inn vörur og þjónusta frá Finnlandi fyrir 72,6 mkr., þar af vörur fyrir 57,7 mkr. og þjónusta fyrir 14,9 mkr. Viðskiptajöfnuður tímabilsins var því neikvæður um 14,3 mkr. (vöruskiptajöfnuður neikvæður um 49 mkr. en þjónustujöfnuður jákvæður um 34,8 mkr.), eða sem samsvarar 24,5% af heildarútflutningi tímabilsins.

Mynd 21: Heildarútflutningur vöru og þjónustu til Finnlands 2013-2020, samanborið við Norðurlönd í heild

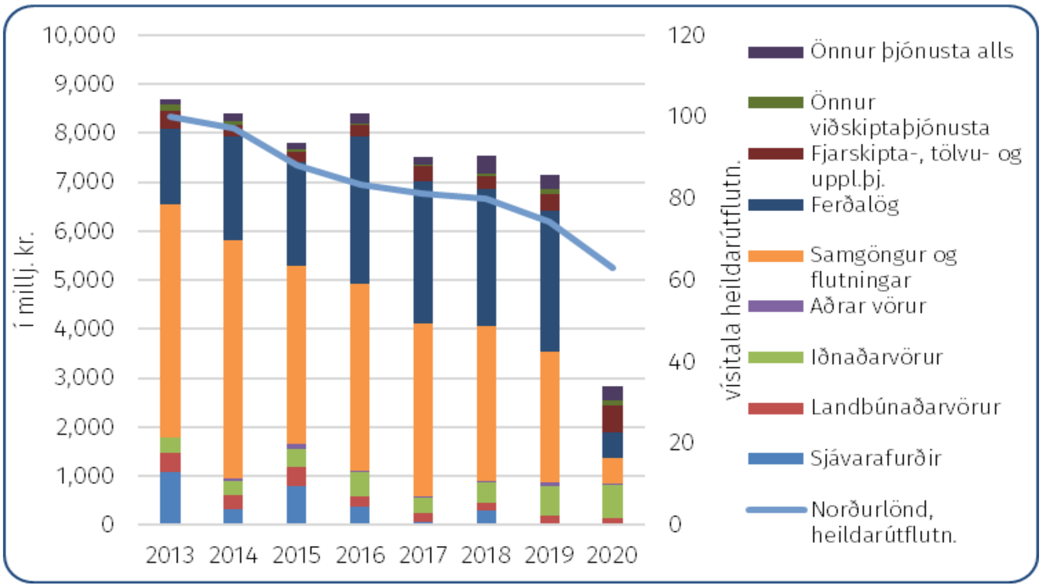

VÖRUÚTFLUTNINGUR TIL FINNLANDS

Alls voru fluttar út vörur til Finnlands fyrir 8,7 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið dróst saman um 0,9 mkr. á milli áranna 2013 (1,8 mkr.) og 2020 (0,8 mkr.), eða um 52,9%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar dróst útflutningsverðmæti saman um 50,6% á milli þessara ára, í evrum talið.

Iðnaðarvörur voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 40,2% hlutdeild og svo sjávarafurðir með 34,9% og landbúnaðarvörur 21,7%. Fimm stærstu útflutningstegundirnar, loðna, eldissilungur, önnur matvara, mjólkurvörur og kísiljárn, stóðu undir 60,4% vöruútflutnings tímabilsins, þar af þær þrjár fyrstnefndu um 42,9%.

Meginskýringu samdráttarins er að finna í útflutningi sjávarafurða, einkum loðnu og síld, sem nam rúmum 1.070 mkr. árið 2013 en aðeins 37 milljónum kr. árið 2020. Talsverður samdráttur hefur einnig átt sér stað í útflutningi landbúnaðarvara, einkum mjólkurvara en einnig í eldisfiski. Útflutningur iðnaðarvara hefur hins vegar aukist og svaraði til 2/3 útflutnings á árunum 2018-2020.

Mynd 22: Vöruútflutningur til Finnlands 2013-2020

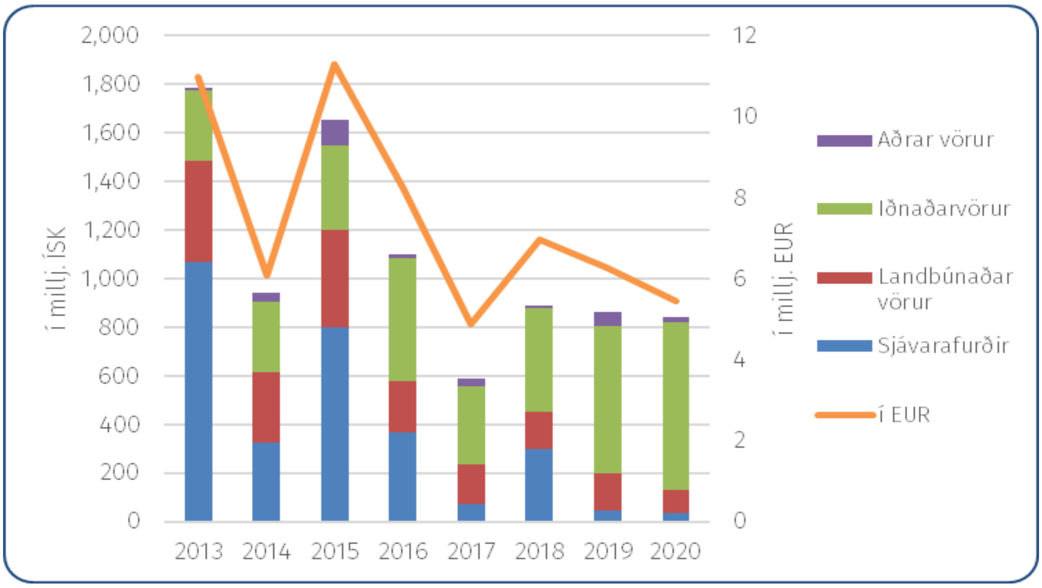

Talsverðar sveiflur voru í vöruútflutningi á milli ára og eins innan einstakra flokka, en leiða má líkur að um hafi verið að ræða einstök viðskipti í vissum tilfellum, t.d. hvað varðar kísiljárn árin 2019 og 2020 og jarðolíur og olíuvörur árin 2018 og 2019.

Tafla 18: Vöruútflutningur til Finnlands 2013-2020

Vöruútflutningur í milljónum kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % flokkur	í % heild	Br. 20/13	í % 18-20
Sjávarafurðir	**1,070**	**325**	**801**	**367**	**74**	**296**	**46**	**37**	**3,017**	**100%**	**34.9%**	**-97%**	**14.6%**
Loðna	813.1	239.1	707.8	0.0	0.0	232.7	0.0	0.0	1,993	66.1%	23.0%	-100%	9.0%
Annar botnfiskur	20.5	26.0	20.7	46.4	26.8	27.1	19.7	25.4	213	7.0%	2.5%	24%	2.8%
Síld	162.1	12.1	9.5	5.9	4.1	2.7	1.7	0.0	198	6.6%	2.3%	-100%	0.2%
Aðrar sjávarafurðir	0.0	0.2	0.0	271.7	0.1	2.5	0.7	0.1	275	9.1%	3.2%	n/a	0.1%
Aðrar sjávarafurðir ó.ta.	74.7	47.9	62.8	42.8	43.1	30.7	24.2	11.7	338	11.2%	3.9%	-84%	2.6%
Landbúnaðarvörur	**415**	**291**	**398**	**210**	**163**	**153**	**154**	**93**	**1,877**	**100%**	**21.7%**	**-78%**	**15.4%**
Silungur	124.8	98.6	124.0	138.6	129.6	105.0	100.2	68.9	890	47.4%	10.3%	-45%	10.6%
Mjólkurvörur	270.2	175.2	246.6	43.6	28.7	19.9	9.9	0.2	794	42.3%	9.2%	-100%	1.2%
Hestar	8.7	17.0	24.9	27.7	2.3	16.0	25.5	19.5	142	7.5%	1.6%	124%	2.4%
Aðrar landbún.vörur ó.ta.	11.5	0.5	2.5	0.0	2.0	12.2	18.6	4.0	51	2.7%	0.6%	-65%	1.3%
Iðnaðarvörur	**289**	**288**	**347**	**509**	**321**	**431**	**605**	**690**	**3,480**	**100%**	**40.2%**	**139%**	**66.6%**
Önnur matvara	117.4	115.2	98.6	142.7	76.1	121.1	82.6	73.6	827	23.8%	9.6%	-37%	10.7%
Kísiljárn	0.0	18.0	32.6	45.2	19.7	8.0	216.0	381.9	721	20.7%	8.3%	n/a	23.4%
Fiskmeti	57.7	69.6	83.7	85.8	76.8	58.0	29.8	0.0	461	13.3%	5.3%	-100%	3.4%
Jarðolíur og olíuvörur	3.8	6.7	0.3	0.5	16.8	150.5	183.6	29.3	392	11.2%	4.5%	671%	14.0%
Hreinlætis- og snyrtivörur	13.9	23.8	23.3	26.6	45.5	45.5	38.0	26.1	243	7.0%	2.8%	88%	4.2%
Drykkjarvörur	0.0	0.0	2.4	69.2	37.1	3.7	0.3	2.1	115	3.3%	1.3%	n/a	0.2%
Aðrar iðnaðarvörur	5.1	14.4	41.2	53.8	23.2	27.8	8.8	98.1	272	7.8%	3.1%	---	5.2%
Aðrar iðnaðarvörur ó.ta.	91.2	40.7	64.7	84.8	26.0	16.2	45.7	79.3	449	12.9%	5.2%	-13%	5.5%
Aðrar vörur	**10**	**34**	**108**	**13**	**29**	**11**	**55**	**20**	**279**	**100%**	**3.2%**	**99%**	**3.3%**
Bílar, notaðir eða endurseldir	0.0	16.4	97.5	0.0	0.0	0.0	11.2	0.0	125	44.8%	1.4%	n/a	0.4%
Aðrar vörur ó.ta.	9.8	17.5	10.2	13.2	29.4	10.5	43.8	19.5	154	55.2%	1.8%	99%	2.8%
Samtals	**1,785**	**939**	**1,653**	**1,099**	**587**	**890**	**860**	**840**	**8,653**	**100%**	**100%**	**-53%**	**100%**
Br. frá fyrra ári ISK (í %)		-47.4%	76.1%	-33.6%	-46.5%	51.6%	-3.3%	-2.4%				-52.9%	
Br. frá fyrra ári EUR (í %)		-44.8%	86.4%	-27.2%	-40.7%	43.0%	-10.1%	-13.3%				-50.6%	

ÞJÓNUSTUÚTFLUTNINGUR TIL FINNLANDS

Útflutningur þjónustu til Finnlands nam alls 49,6 mkr. á tímabilinu 2013-2020. Útflutningsverðmætið dróst saman um 4,9 mkr. á milli áranna 2013 (6,9 mkr.) og 2020 (2 mkr.), eða um 71,2%. Sé tekið tillit til styrkingar íslensku krónunnar dróst útflutningsverðmæti saman um 69,7% á milli þessara ára, í evrum talið.

Mynd 23: Þjónustuútflutningur til Finnlands 2013-2020

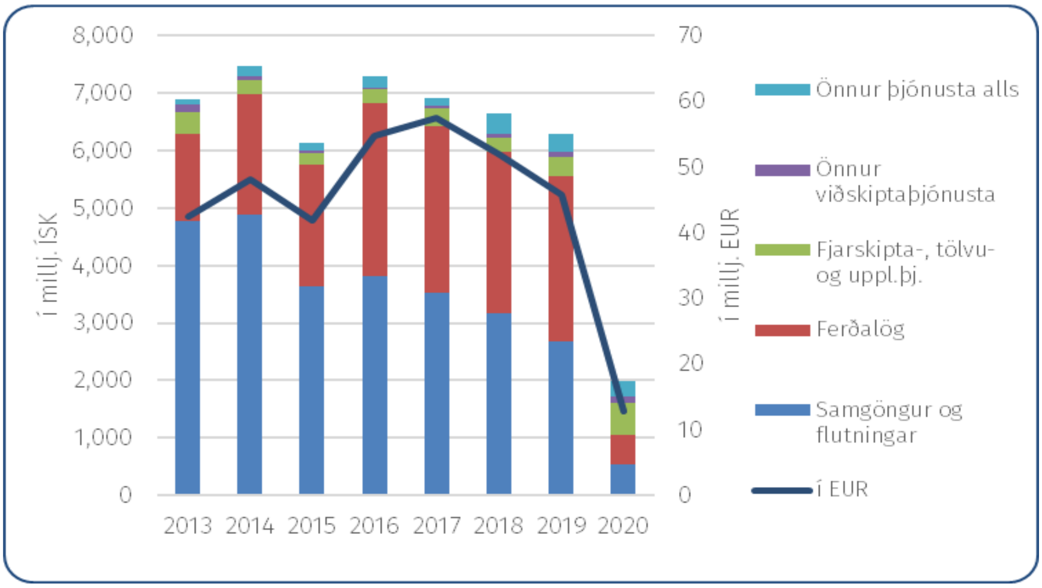

Samgöngur og flutningar voru veigamesti útflutningsflokkurinn með 54,4% hlutdeild og svo ferðalög með 36% og fjarskipta-, tölvu- og upplýsingaþjónusta 5,1%, en verulegur samdráttur var í þeim tveimur fyrstnefndu á árinu 2020. Þrír stærstu útflutningsliðirnir, flugsamgöngur, ferðalög og tölvuþjónusta, stóðu undir 91,9% þjónustuútflutnings tímabilsins.

Tafla 19: Þjónustuútflutningur til Finnlands 2013-2020

Þjónustuútflutningur *í milljónum kr.*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	samt. 2013-20	í % heild	Br. 20/13	í % [1] 18-20
Samgöngur og flutningar	4,772	4,883	3,647	3,814	3,524	3,168	2,672	534	27,013	54.4%	-88.8%	42.7%
Flugsamgöngur	4,662.8	4,774.2	3,495.0	3,652.6	3,371.5	2,984.0	2,496.2	373.3	25,810	52.0%	-92.0%	39.3%
Sjóflutningar	85.1	84.0	117.6	133.3	113.8	165.2	106.0	94.7	900	1.8%	11.3%	2.5%
Aðrar samgöngur	17.2	12.6	13.1	16.3	19.8	11.3	61.6	59.0	211	0.4%	243.0%	0.9%
Póst- og hraðboðaþjónusta	6.6	12.4	20.9	11.5	19.3	7.3	7.9	6.5	92	0.2%	-1.5%	0.1%
Ferðalög	1,527	2,104	2,110	3,010	2,893	2,804	2,878	524	17,850	36.0%	-65.7%	41.6%
Gjöld fyrir notkun hugverka ót.a.	34	42	29	98	73	101	183	173	733	1.5%	405.6%	3.1%
Fjarskipta-, tölvu- og uppl.þj.	377	251	205	245	330	256	335	542	2,540	5.1%	43.8%	7.6%
Tölvuþjónusta	217.7	172.3	133.5	175.0	263.0	165.2	319.1	508.2	1,954	3.9%	133.4%	6.7%
Upplýsingaþjónusta	143.6	67.7	65.2	69.4	59.8	82.5	0.4	32.5	521	1.0%	-77.4%	0.8%
Fjarskiptaþjónusta	15.6	10.6	6.6	0.8	7.3	8.3	15.0	1.2	65	0.1%	-92.3%	0.2%
Önnur viðskiptaþjónusta	126	65	42	22	27	52	103	118	555	1.1%	-6.0%	1.8%
Sérfræði-, stjórnunar- og ráðgjafaþj.	41.3	24.8	17.7	13.2	16.9	14.2	81.1	7.8	217	0.4%	-81.1%	0.7%
Tækniþjónusta og önnur viðskiptaþj	51.4	38.6	21.6	8.2	9.0	28.0	19.6	31.9	208	0.4%	-37.9%	0.5%
Rannsókna- og þróunarþjónusta	32.9	2.0	2.9	0.8	0.8	9.7	2.3	78.4	130	0.3%	138.3%	0.6%
Menningar, afþreyj. og pers.leg þj.	16	32	4	22	1	1	4	17	98	0.2%	8.2%	0.2%
Opinber þjónusta ót.a.	28	66	56	57	58	59	61	62	445	0.9%	124.5%	1.2%
Þjónusta ót.a.	20	21	46	35	15	196	50	18	401	0.8%	-11.8%	1.8%
Heildarþjónusta	6,899	7,464	6,139	7,303	6,921	6,637	6,285	1,987	49,635	100%	-71%	100%
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári ISK (í %)		8.2%	-17.7%	19.0%	-5.2%	-4.1%	-5.3%	-68.4%			-71.2%	
Heildarþjónsuta, br. frá fyrra ári EUR (í %)		13.4%	-12.9%	30.3%	5.0%	-9.5%	-11.9%	-71.9%			-69.7%	

[1] *hlutfallsleg skipting 2018-2020*

Segja má að heildarútflutningsverðmæti til Finnlands hafi verið nokkuð stöðugt allt tímabilið þar til það tók verulega dýfu árið 2020 og féll um tæp 70% samanborið við árið á undan. Samdráttinn er nánast allan að finna í flugsamgöngum (85%) og ferðalögum (82%). Aukning átti sér stað í öðrum samgöngum, gjöldum fyrir notkun hugverka, tölvuþjónustu og rannsókna- og þróunarþjónustu undir lok tímabilsins, þ.e. árin 2019 og 2020.

FJÖLDI FERÐAMANNA TIL ÍSLANDS 2010-2020

Á árunum 2010-2020 komu alls ríflega 1,5 milljón ferðamanna til Íslands frá Danmörku, Noregi, Svíþjóð og Finnlandi[5]. Fjöldinn óx jafnt og þétt allt fram til ársins 2017 er hámarki var náð (181 500), en svo fækkaði upp úr því og þá sérstaklega á árinu 2020. Tæplega 12% ferðamanna sem heimsóttu Ísland á þessu tímabili komu frá Norðurlöndunum, flestir frá Danmörku og Noregi, tæplega hálf milljón frá hvoru landi og svo Svíþjóð, um 420.000.

Tafla 20: Fjöldi ferðamanna frá Norðurlöndunum til Íslands 2020, samanburður við árin 2010, 2018 og 2019

					breyting í %			samtals	hlutfall
Land / fjöldi	**2010**	**2018**	**2019**	**2020**	**18/10**	**19/10**	**20/10**	**2010-20**	**lands/sv.**
Danmörk	38,139	51,019	49,280	23,271	33.8%	29.2%	-39.0%	487,092	3.6%
Finnland	11,012	20,967	20,671	3,069	90.4%	87.7%	-72.1%	170,632	1.3%
Noregur	35,662	43,735	39,133	7,774	22.6%	9.7%	-78.2%	476,366	3.6%
Svíþjóð	27,944	49,316	39,853	5,257	76.5%	42.6%	-81.2%	421,129	3.1%
Norðurlönd alls	112,757	165,037	148,937	39,371	46.4%	32.1%	-65.1%	1,555,219	11.6%
Fjöldi til Íslands alls	459,252	2,315,925	1,986,153	478,510	404%	332%	4%	13,402,717	100%

Mynd 24: Fjöldi ferðamanna frá Norðurlöndum til Íslands 2010-2020

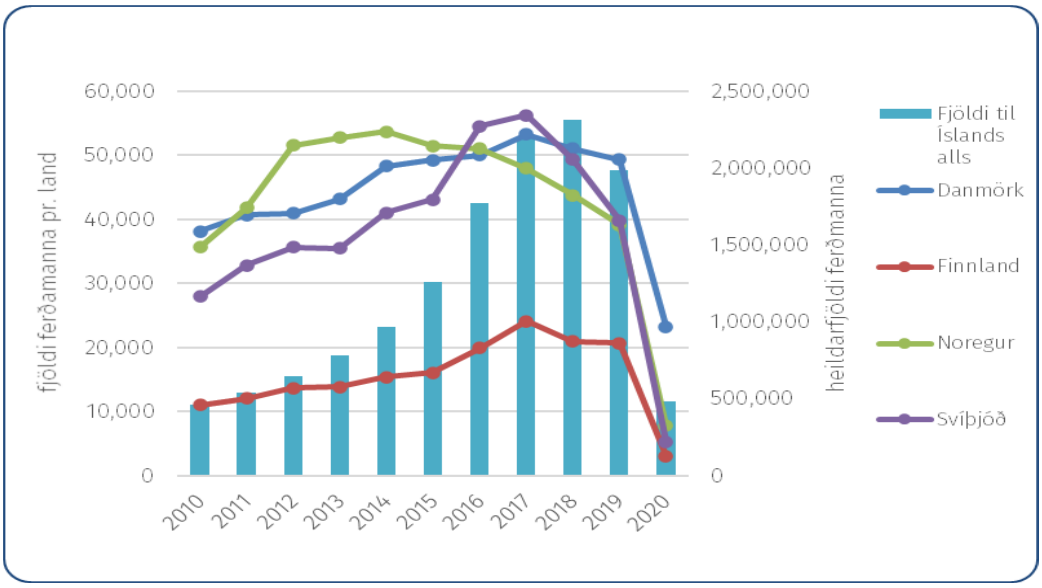

Sé litið sérstaklega á júlí-sept. 2021 og fjöldi borinn saman við sama tímabil fyrri ár, sést að heildarfjöldi ferðamanna frá Norðurlöndunum var svipaður og árið 2020, eða 97,4% (hlutfall af fj. samanburðar árs), en einungs í kringum þriðjungur samanborið við árin 2017-2019. Þróunin er þó mismunandi á milli einstakra landa, t.d. hefur fjöldinn frá Svíþjóð næstum þrefaldast frá fyrra ári, en hafa ber í huga að um 91% fækkun var að ræða á milli 2019 og 2020.

[5] Talið sem brottfarir erl. farþega frá Íslandi um KEF-flugvöll 2010 – 2020. Færeyjar og Grænland: tölur ekki aðgengilegar.

Tafla 21: Fjöldi ferðamanna frá Norðurlöndunum til Íslands júl-sept. 2021 og samanburður við sama tíma fyrri ár

Júl-sep	júli	ágú.	sept.	2021	2017	2018	2019	2020
Danmörk	2,436	5,386	4,276	12,098	58.7%	66.9%	67.7%	79.2%
Noregur	897	1,237	1,404	3,538	21.8%	24.2%	25.7%	124.7%
Svíþjóð	803	1,577	1,116	3,496	16.5%	19.1%	23.8%	270.8%
Finnland	38	206	170	414	5.0%	6.4%	6.2%	62.3%
Norðurlönd alls	**4,174**	**8,406**	**6,966**	**19,546**	**29.5%**	**34.0%**	**36.9%**	**97.4%**
Samtals	109,935	151,847	108,276	370,058	48.7%	46.2%	55.5%	309.7%

VIÐAUKI – VIÐSKIPTAJÖFNUÐUR 2013-2020

Tafla VV-1: Vöruskipta- og þjónustujöfnuður Íslands gagnvart Norðurlöndum 2013-2020

Noregur	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013-20
Vöruútflutn.	*28,955*	*26,578*	*29,116*	*22,879*	*26,871*	*32,709*	*24,843*	*25,969*	*217,921*
Vöruinnflutn.	*92,269*	*91,767*	*71,030*	*61,729*	*67,482*	*95,077*	*91,819*	*67,790*	*638,963*
Vöruskiptajöfn.	-63,314	-65,189	-41,914	-38,850	-40,611	-62,369	-66,976	-41,821	-421,043
Þjón.útflutn.	*30,403*	*28,564*	*25,874*	*24,921*	*23,013*	*20,416*	*21,080*	*12,808*	*187,078*
Þjón.innflutn.	*17,662*	*16,177*	*15,286*	*15,608*	*15,482*	*17,428*	*18,516*	*15,671*	*131,830*
Þjónustujöfn.	12,741	12,386	10,588	9,313	7,531	2,988	2,565	-2,863	55,248
Danmörk									
Vöruútflutn.	*17,415*	*11,796*	*15,004*	*13,084*	*12,238*	*13,703*	*14,952*	*17,174*	*115,366*
Vöruinnflutn.	*50,834*	*47,401*	*49,730*	*42,079*	*45,584*	*52,168*	*53,605*	*55,219*	*396,619*
Vöruskiptajöfn.	-33,419	-35,605	-34,727	-28,995	-33,346	-38,464	-38,653	-38,045	-281,253
Þjón.útflutn.	*44,967*	*44,840*	*35,194*	*33,506*	*33,800*	*28,829*	*22,657*	*18,022*	*261,814*
Þjón.innflutn.	*50,334*	*50,680*	*38,466*	*32,201*	*35,007*	*34,176*	*24,006*	*20,500*	*285,369*
Þjónustujöfn.	-5,368	-5,841	-3,272	1,305	-1,207	-5,347	-1,349	-2,477	-23,555
Svíþjóð									
Vöruútflutn.	*2,672*	*2,438*	*3,023*	*2,983*	*2,936*	*2,955*	*3,769*	*4,258*	*25,033*
Vöruinnflutn.	*24,595*	*22,487*	*26,895*	*26,734*	*30,067*	*35,978*	*34,787*	*36,724*	*238,266*
Vöruskiptajöfn.	-21,923	-20,049	-23,872	-23,751	-27,131	-33,023	-31,018	-32,466	-213,233
Þjón.útflutn.	*26,787*	*24,730*	*22,688*	*24,431*	*21,186*	*18,127*	*16,953*	*10,622*	*165,523*
Þjón.innflutn.	*11,628*	*13,200*	*13,207*	*12,710*	*14,182*	*14,082*	*17,237*	*13,644*	*109,889*
Þjónustujöfn.	15,159	11,530	9,481	11,721	7,004	4,045	-284	-3,022	55,634
Færeyjar									
Vöruútflutn.	*6,242*	*5,245*	*4,128*	*6,154*	*3,585*	*6,461*	*4,475*	*7,575*	*43,865*
Vöruinnflutn.	*2,123*	*2,281*	*2,664*	*4,031*	*2,086*	*2,557*	*3,121*	*3,243*	*22,104*
Vöruskiptajöfn.	4,119	2,964	1,464	2,124	1,500	3,904	1,354	4,332	21,761
Þjón.útflutn.	*2,340*	*2,586*	*2,305*	*2,130*	*2,720*	*2,002*	*2,496*	*3,207*	*19,786*
Þjón.innflutn.	*2,865*	*3,316*	*5,451*	*4,746*	*4,624*	*7,907*	*6,875*	*7,105*	*42,887*
Þjónustujöfn.	-525	-730	-3,146	-2,616	-1,904	-5,905	-4,379	-3,898	-23,101
Grænland									
Vöruútflutn.	*2,633*	*10,339*	*4,446*	*2,736*	*4,008*	*2,646*	*8,067*	*2,111*	*36,984*
Vöruinnflutn.	*3,457*	*1,747*	*3,747*	*1,890*	*2,389*	*963*	*3,326*	*4,449*	*21,967*
Vöruskiptajöfn.	-824	8,592	700	846	1,618	1,683	4,741	-2,338	15,017
Þjón.útflutn.	*1,799*	*2,620*	*2,553*	*2,938*	*2,729*	*2,881*	*2,064*	*4,239*	*21,823*
Þjón.innflutn.	*517*	*839*	*766*	*832*	*564*	*807*	*721*	*2,620*	*7,666*
Þjónustujöfn.	1,282	1,781	1,787	2,106	2,165	2,074	1,343	1,619	14,157
Finnland									
Vöruútflutn.	*1,785*	*940*	*1,653*	*1,099*	*588*	*890*	*861*	*841*	*8,656*
Vöruinnflutn.	*5,254*	*6,053*	*6,277*	*6,605*	*7,738*	*8,236*	*8,840*	*8,729*	*57,731*
Vöruskiptajöfn.	-3,468	-5,113	-4,624	-5,506	-7,151	-7,346	-7,979	-7,888	-49,075
Þjón.útflutn.	*6,899*	*7,464*	*6,139*	*7,303*	*6,921*	*6,637*	*6,285*	*1,987*	*49,635*
Þjón.innflutn.	*1,379*	*1,613*	*1,632*	*1,494*	*2,328*	*1,879*	*2,984*	*1,549*	*14,857*
Þjónustujöfn.	5,520	5,851	4,507	5,809	4,593	4,758	3,301	438	34,778
Norðurlönd alls	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013-20
Vöruútflutn.	*59,701*	*57,336*	*57,370*	*48,935*	*50,226*	*59,363*	*56,966*	*57,927*	*447,825*
Vöruinnflutn.	*178,530*	*171,737*	*160,342*	*143,068*	*155,346*	*194,978*	*195,497*	*176,152*	*1,375,651*
Vöruskiptajöfn.	-118,829	-114,401	-102,972	-94,133	-105,120	-135,615	-138,531	-118,225	-927,826
Þjón.útflutn.	*113,195*	*110,803*	*94,752*	*95,229*	*90,368*	*78,891*	*71,535*	*50,885*	*705,659*
Þjón.innflutn.	*84,384*	*85,825*	*74,807*	*67,590*	*72,186*	*76,278*	*70,339*	*61,088*	*592,498*
Þjónustujöfn.	28,810	24,978	19,946	27,639	18,182	2,613	1,196	-10,203	113,161

Mynd VV-1: Vöruskiptajöfnuður 2013-2020

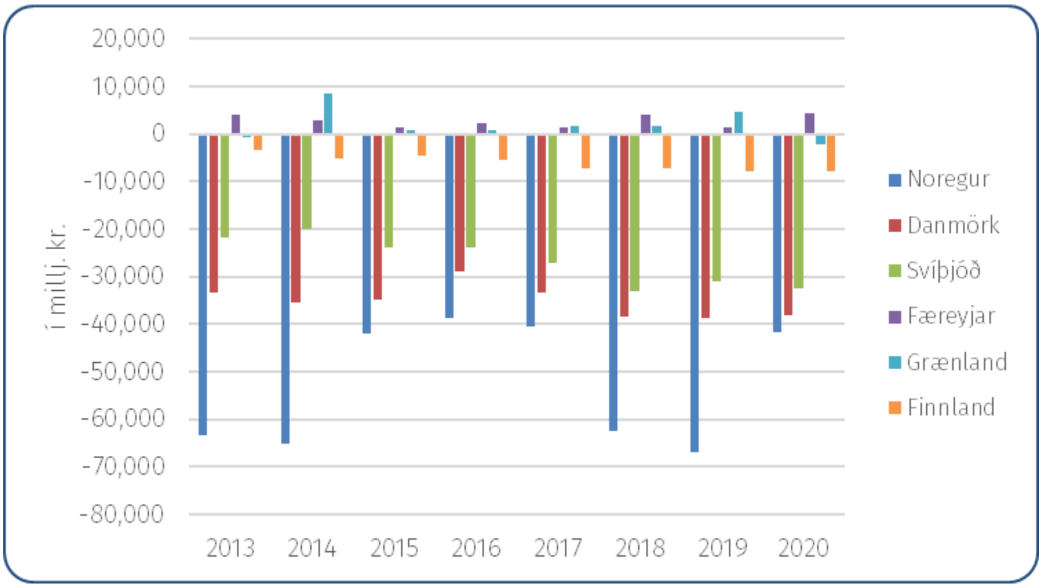

Mynd VV-1: Þjónustujöfnuður 2013-2020

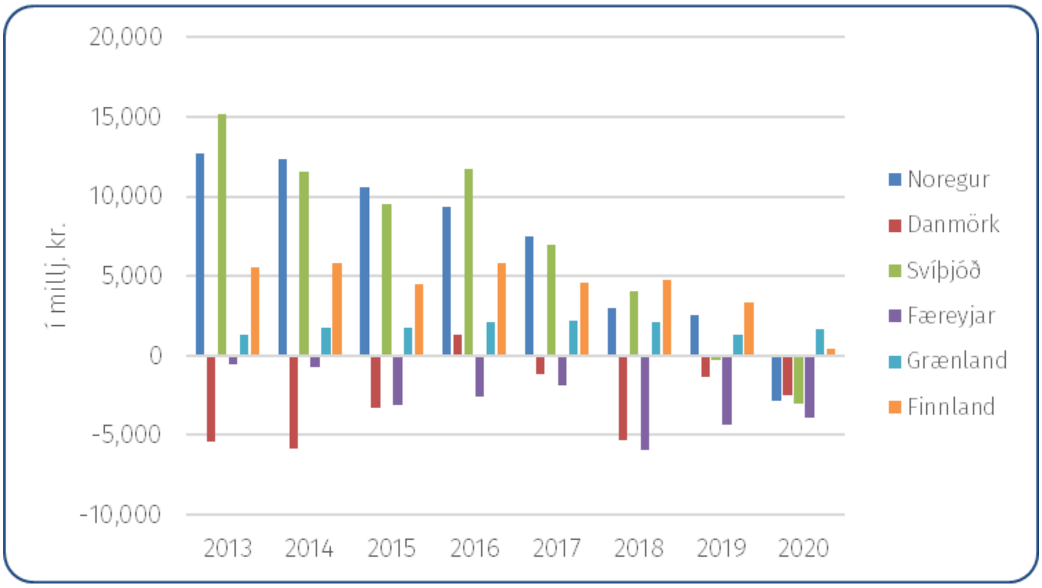

VIÐAUKI – DANMÖRK

Mynd VD-1: Útflutningur sjávarafurða til Danmerkur 2013-2020, eftir helstu tegundum

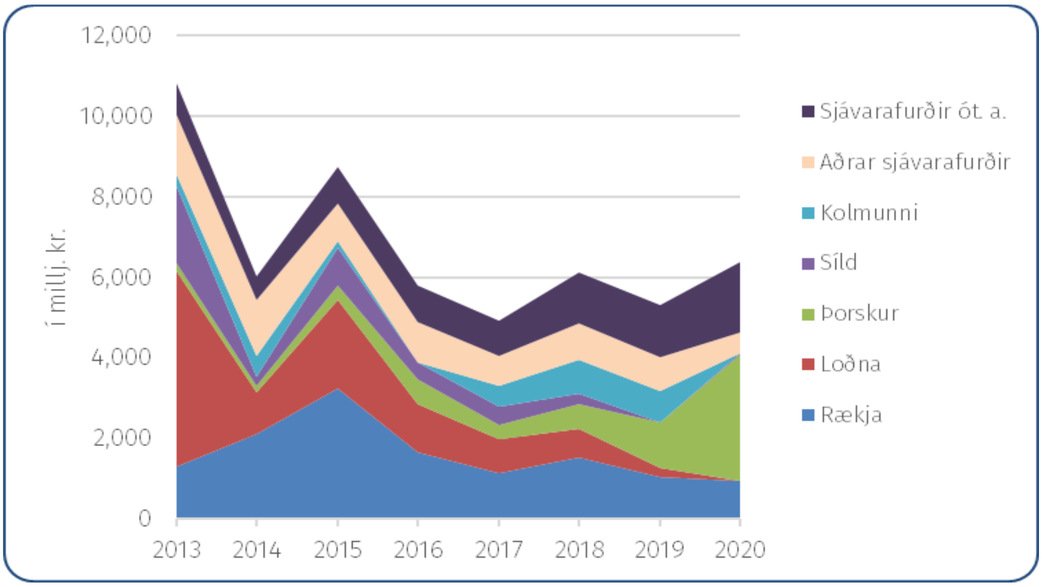

Mynd VD-2: Útflutningur landbúnaðarvara 2013-2020, eftir helstu tegundum

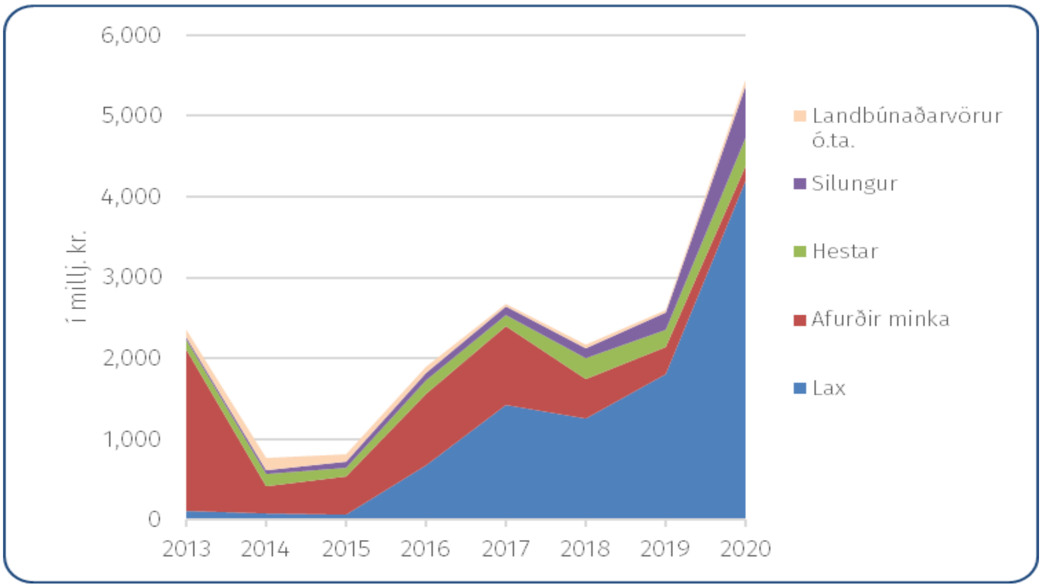

Mynd VD-3: Útflutningur iðnaðarvara 2013-2020, eftir helstu tegundum

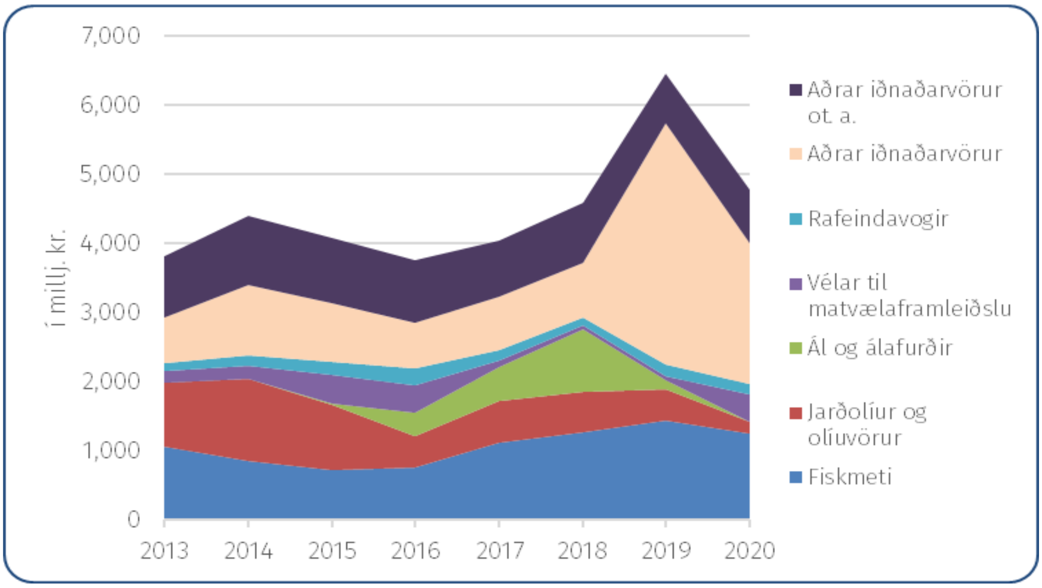

Mynd VD-4: Útflutningur annarra vara 2013-2020, eftir helstu tegundum

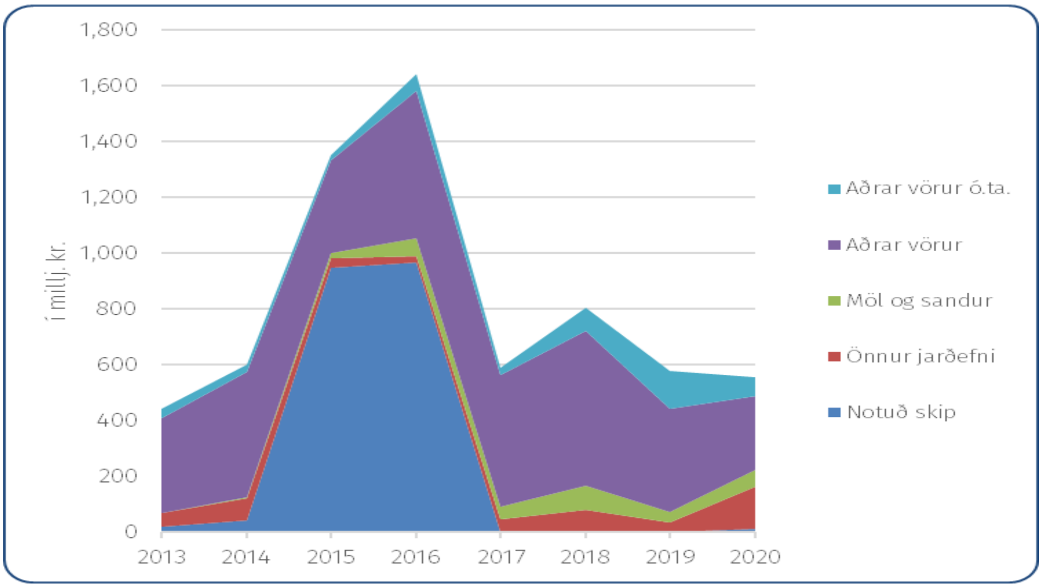

Mynd VD-5: Skipting vöruútflutnings til Danmerkur á tímabilinu 2013-2020, eftir flokkum

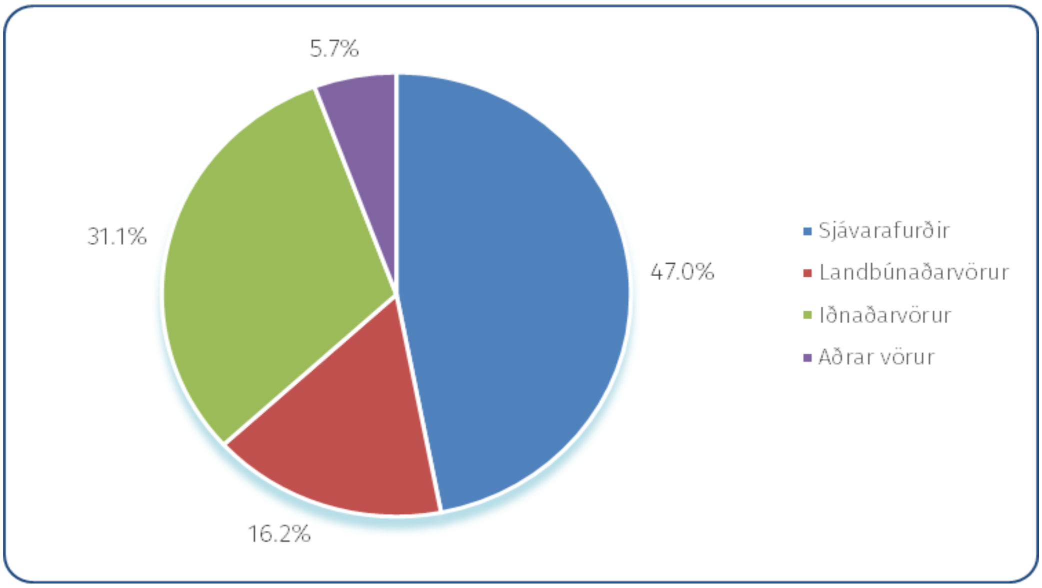

Mynd VD-6: Útflutningur þjónustu til Danmerkur 2013-2020, eftir liðum

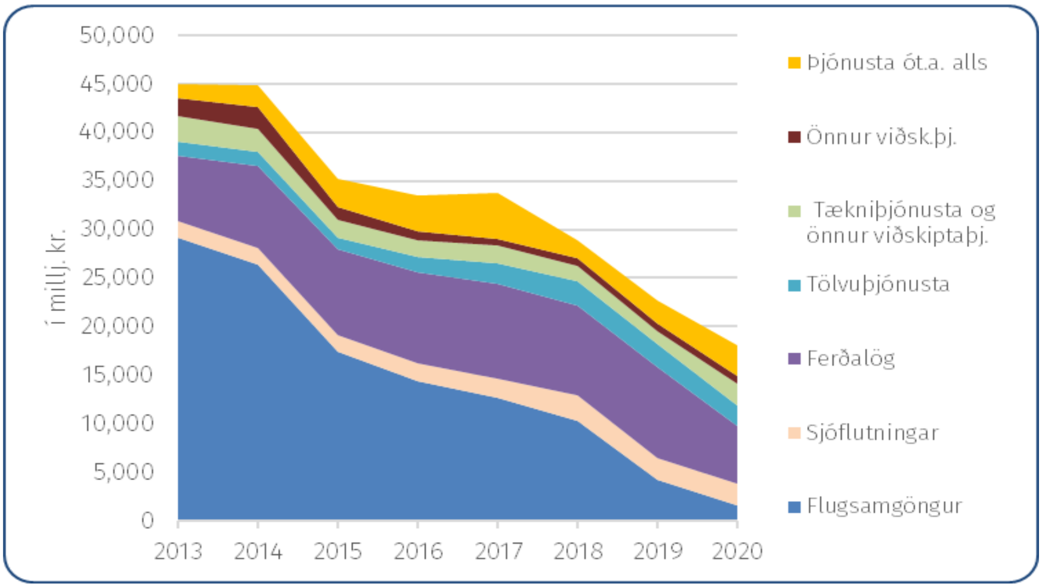

Mynd VD-7: Skipting þjónustuútflutnings til Danmerkur á tímabilinu 2013-2020, eftir flokkum